

Israëlaktueel

Israëlische inwoners zoeken veiligheid terwijl hulpverleners klaarstaan

Tussen angst en hulp

► PAGINA 4, 8-9, 10-11 EN 19

Foto: Flash90

Interview

Afscheid van het Nederlandse podium

PAGINA 6-7

Foto: Flash90

21 april

Solidariteitsbijeenkomst op Israëls Onafhankelijkheidsdag

PAGINA 27

MEDITATIEF

Kanttekening

Ds. Frank Heikoop
voorzitter@cvi.nl

Meer van hetzelfde

Inmiddels is het kabinet-Jetten aan de slag gegaan. Er is een hoop te doen: overvolle azc's, gedupeerde toeslagouders die nog steeds op compensatie wachten, Groningers met schade aan hun huis en ziel. Toch vonden de onderhandelaars van het nieuwe kabinet ook nog de tijd zich bezig te houden met de problemen van andere landen.

Er zijn wereldwijd meer dan honderd overwegend christelijke landen, meer dan zestig islamitische landen en één Joodse staat. Vooral de problemen van die laatste staat hebben de onderhandelaars zich aange-trokken en na rijp beraad spraken zij zich uit voor een oplossing: naast de staat Israël moet er een Palestijnse staat komen.

Die gedachte is niet helemaal nieuw. Al meer dan honderd jaar wordt dat geprobeerd. Meerdere keren is Arabieren en Palestijnen een eigen staat aangeboden, en evenzovele malen is dat aanbod afgewezen. Maar wie weet lukt het bij een volgend aanbod wel. Ook meer van hetzelfde is de steun die het kabinet-Jetten heeft toegezegd aan de vluchtelingenorganisatie UNRWA. Meermaals is al aangetoond hoe nauw die organisatie samenwerkt met de terroristen van Hamas. De Duitse bondskanselier Merz heeft daarom alle steun aan UNRWA uitgesloten. Maar het kabinet-Jetten gaat weer vrolijk en gul verder met donaties. UNRWA heeft beterschap beloofd, dus hopelijk gaat het nu goed en financieren we niet opnieuw terreur.

Meer van hetzelfde was onlangs ook de oproep van de voorzitter van de Palestijnse Autoriteit dat de Joodse 'nederzettingen' op de Westelijke Jordaanoever moeten verdwijnen. Dat voorstel, samen met de strijdkreet 'From the river to the sea, Palestine will be free', laat zien waar het probleem echt zit: de onwil aan Palestijnse zijde om een Joodse staat te accepteren en er in vrede naast te leven. Zolang de kern van het probleem niet wordt benoemd, is een oplossing helaas nog ver weg.

Soms is oorlog nodig

Van de redactie
Ds. Oscar Lohuis

In deze krant vindt u diverse artikelen over de oorlog tegen het regime in Iran en Hezbollah in Libanon. Opnieuw is Israël in een gevaarlijke oorlog terechtgekomen en worden burgers in Israël onder vuur genomen door raketten uit Iran en Libanon.

Vaak hoor ik christenen per definitie iedere oorlog veroordelen. Ook nu krijgt Israël in Nederland en het hele Westen veel kritiek over zich heen. Maar het spreekwoord 'de beste stuurlui staan aan wal' is hierop ook van toepassing. Wij wonen niet in Israël. Wij hebben niet de afgelopen tientallen jaren keer op keer raketregens op ons afgevuurd gekregen.

Wij worden niet bedreigd door miljoenen bloeddorstige religieuze fanatici, die niets liever willen dan ons vermoorden. Wij hebben geen inval in ons land gehad waarbij op één dag 1.200 onschuldige burgers op de meest barbaarse manier zijn afgeslacht. De Iraniërs lijdten al 47 jaar. De helft daarvan weten we nog niet, zelfs niet tien procent.

Soms is oorlog niet alleen nodig, maar ook geboden. In Israël is het sinds 2023 op veel plaatsen veel veiliger en rustiger geworden als gevolg van de kracht die het Israëlische leger heeft laten zien. In het artikel van Canaan Lidor op pagina 8 en 9 kunt u daarover lezen. Ik citeer: "Na veertien jaar waarin we voortdurend het doelwit waren, zitten we nu op vijftienhonderd meter van Gaza op de veiligste plek in Israël." Nog een citaat: "Ongeveer drie kilometer van de Libanese grens lijken we op papier

zeer kwetsbaar. In werkelijkheid is het er rustiger en veiliger dan in 2023. Hezbollah is 'een schim van zijn vroegere zelf'."

Israëls bedoeling is niet oorlog voeren, maar in vrede samenleven. Als je vijanden je willen uitroeien, word je verplicht oorlog te voeren, zodat er vrede kan dagen.

Israëls bedoeling is niet oorlog voeren, maar in vrede samenleven.

Plotseling

Frank van Oordt

Het leek een haast alledaagse gebeurtenis toen Maria met Jozef op de veertigste dag naar de tempel kwam om gereinigd te worden en Jezus als eerstgeboren Zoon voor te stellen. Toch was dit anders dan alle andere keren. "Plotseling zal naar Zijn tempel komen die Heere Die u aan het zoeken bent, de Engel van het verbond, in Wie u uw vreugde vindt. Zie, Hij komt, zegt de HEERE van de legersmachten" (Maleachi 3:1).

Na op de achtste dag besneden te zijn (en daarmee een begin te maken met het vervullen van de Thora), verschijnt Hij nu in Zijn tempel voor het aangezicht van Zijn Vader. De priester voert zijn geestelijke opdracht uit. Hij doet wat hij moet doen, maar beseft waarschijnlijk niet wat hier gebeurt. Twee mensen komen erbij en beseffen het wonder. De één (Simeon) omdat God het hem zelf geopenbaard had, de ander (Anna), omdat ze uitkeek naar de verlossing in Jeruzalem. Gods belofte wordt heerlijk vervuld, maar het is een verborgenheid, en voor de meesten blijft het ook zo.

Olijfberg

En wij? Ook wij kijken uit naar de vertroosting van Israël. En als de naties van de wereld zich richten op Jeruzalem en haar regering, lezen wij in de Schriften

Zicht op de Olijfberg in Jeruzalem.

Foto: Flash90

dat Zijn voeten zullen staan op de Olijfberg. Zoals Hij naar de hemel ging, zo zal Hij ook terugkomen. Twee mannen in witte kleding bemoedigden de elf achterblijvers: "Deze Jezus, Die van u opgenomen is naar de hemel, zal op dezelfde wijze terugkomen als u Hem naar de hemel hebt zien gaan" (Handelingen 1:11). Of letterlijk: Deze Jezus, opgenomen van u in de hemel, zal zo komen op die wijze als u Hem zag gaan in de hemel.

Verlossing

In Bethlehem en in de tempel was Zijn komst intiem. Zijn Hemelvaart was intiem. Zal Zijn terugkomst ook zo zijn?

De apostelen en profeten geven er licht over. We houden onze hoofden naar beneden om de Bijbel te lezen en omhoog om de Verlosser te zien komen. We maken ons klaar om Hem te ontvangen. We mogen bezig zijn in de dingen van de Vader en uitkijken naar de vertroosting van Jeruzalem. En als we daarop gericht zijn, hebben we hoop, mogen we Gods tekenen in deze tijd herkennen en aan Zijn hand bereid worden voor het Koninkrijk. En in de tussentijd spreken we met allen die de verlossing in Jeruzalem verwachten over hoe wij zien dat God met Zijn volk bezig is en de verlossing brengt.

NIEUWS

Een Israëlische reddingswerker inspecteert de resten van een ballistische raket die vanuit Iran op Israël is afgevuurd.

Foto: Flash90

Mogen Israël en de VS doelen in Iran aanvallen?

Op zaterdagochtend 28 februari 2026 begonnen de VS (operatie Epic Fury) en Israël (operatie Lion's Roar) met gecoördineerde luchtbombardementen op Iraanse militaire doelen. De operaties zijn gericht op het uitschakelen van Iraanse infrastructuur op het gebied van raketten, luchtmacht, marine en commandostructuren. De aanvallen volgden op het mislukken van recente onderhandelingen over het Iraanse nucleaire programma.

Andrew Tucker

Terwijl sommige landen deze operaties steunen, is er ook veel kritiek. Veel internationale rechtsgeleerden menen dat de acties van de VS en Israël in strijd zijn met artikel 2.4 van het VN-Handvest, dat het gebruik of de dreiging met geweld tegen de territoriale integriteit of politieke onafhankelijkheid van een andere staat verbiedt.

Hun redenering is dat er geen sprake was van een "onmiddellijke gewapende aanval" door Iran – een vereiste voor het invoeren van het recht op individuele of collectieve zelfverdediging zoals erkend in artikel 51 van het VN-Handvest. Ook de andere uitzonderingen op het geweldsverbod – toestemming van de betrokken staat of een machtiging door de Veiligheidsraad – waren niet aanwezig of werden als politiek zinloos beschouwd.

Andere meningen

Prof.dr. Geert-Jan Knoops wijst deze conclusie van de hand. Volgens hem is het op dit moment onmogelijk vast te stellen of er wel of geen sprake was van een onmiddellijke gewapende aanval door Iran toen Israël en de VS hun operaties begonnen. Wij weten immers niet over welke inlichtingen zij toen beschikten. Het is denkbaar dat Iran, ondanks eerdere aanvallen op zijn nucleaire infrastructuur,

nog steeds in staat is om binnen afzienbare tijd een nucleaire aanval uit te voeren.

Andere experts, zoals professor Geoffrey Corn van de Texas Tech University – een van 's werelds vooraanstaande deskundigen op het gebied van het oorlogsrecht – stellen dat de vraag naar een onmiddellijke aanval niet doorslaggevend is. Volgens hen maken de acties van de VS en Israël deel uit van een bestaand en langdurig gewapend conflict tussen de VS/Israël en Iran.

Lange geschiedenis

Corn wijst op een lange geschiedenis van Iraanse agressie: van de bezetting van de Amerikaanse ambassade in Teheran in 1979 en de bomaanslag op een Amerikaanse marinekazerne in 1983 tot het gebruik van regionale handlangers zoals Hezbollah, de Houthis en Hamas, en de steun aan de aanval van Hamas op Israël in oktober 2023. Dit wijst volgens hem op het voortdurende karakter van het conflict.

In een aanhoudend gewapend conflict is geen nieuwe dreigingsbeoordeling nodig vóór elke aanval. Staten mogen de militaire capaciteit van hun tegenstander uitschakelen, mits zij het oorlogsrecht naleven. Dat betekent onder meer dat alleen legitieme militaire doelen mogen worden aangevallen, zoals militaire infrastructuur,

In een aanhoudend gewapend conflict is geen nieuwe dreigingsbeoordeling nodig vóór elke aanval.

commandostructuren, lanceerlocaties voor raketten en de leiding van de Iraanse Revolutionaire Garde. Economische doelen zoals olie-installaties liggen juridisch complexer en vereisen een aantoonbare bijdrage aan de oorlogsinspanningen van de tegenstander.

Veiligheidsrealiteit

Volgens Corn zijn veel rechtsgeleerden te "formalistisch" in hun benadering. Zij houden volgens hem onvoldoende rekening met de complexe veiligheidsrealiteit van staten en de veranderende aard van dreigingen door niet-staatelijke actoren en hybride oorlogsvoering. Corn en zijn collega's pleiten daarom voor een pragmatische interpretatie van het internationaal recht, die rekening houdt met de realiteit van aanhoudende gewapende conflicten.

Tegelijk benadrukt hij dat staten hun juridische rechtvaardiging duidelijk en consequent moeten formuleren. Hij bekritiseert de wisselende retoriek van de Amerikaanse regering: Trumps verwijzingen naar een "onmiddellijke dreiging" ondermijnen volgens hem de juridische basis van operatie Epic Fury. Israëls consistente boodschap over een "aanhoudend gewapend conflict" met duidelijke operationele doelstellingen prijst hij juist.

ACTUEEL ISRAËL

Werkplaats tweede tempelperiode

Archeologen in Jeruzalem hebben een bijzondere ontdekking gedaan: een ongeveer tweeduizend jaar oude werkplaats waar stenen vaten werden gemaakt. In een grot op de hellingen van Mount Scopus vonden onderzoekers honderden onafgemaakte vaten en resten van productieafval. Volgens de Israëli-sche Oudheidkundige Dienst stamt de werkplaats uit de periode van de tweede tempel. De vondst geeft nieuwe inzichten in het dagelijks leven en religieuze gebruiken van Joden in die tijd.

Israël wil zijn reputatie als wereldleider in watertechnologie versterken.

Miljoeneninvestering watervoorziening Eilat

De badplaats Eilat.

Foto: Flash90

Israël wil de watervoorziening in de zuidelijke badplaats Eilat sterk uitbreiden. Het nationale waterbedrijf Mekorot wil de capaciteit van een ontziltingsinstallatie vergroten en extra infrastructuur aanleggen. Het project kost ongeveer achthonderd miljoen sjekel en moet de levering van drinkwater in de regio de komende jaren verdubbelen. Volgens de Israëli-sche minister van Energie en Infrastructuur is de uitbreiding nodig vanwege de verwachte bevolkingsgroei, toerisme en landbouw in het gebied.

Met de investering wil Israël ook zijn reputatie als wereldleider in wartertechnologie versterken. Door efficiënte ontzilting kan het land ondanks droogte voldoende drinkwater produceren voor inwoners en bedrijven. De werkzaamheden aan de uitbreiding van de installatie zijn inmiddels officieel gestart.

Meer toeristen

Het toerisme in Israël laat begin 2026 een voorzichtig herstel zien. Volgens recente cijfers kwamen in januari ongeveer 120.000 buitenlandse bezoekers het land binnen. Dat is ruim 52 procent meer dan in januari 2025. In totaal zijn er dit jaar al ongeveer 140.000 toeristen geregistreerd, ruim het dubbele van dezelfde periode vorig jaar. Voor heel 2026 verwachten experts tussen de twee en drie miljoen bezoekers.

Ondergronds ziekenhuis

Ziekenhuizen in Israël hebben delen van hun medische zorg naar ondergrondse ruimtes verplaatst om patiënten beter te beschermen tegen Iraanse raketaanvallen. Zo werd in het Sheba Medical Center bij Tel Aviv binnen ongeveer 36 uur een parkeergarage omgebouwd tot een volledig functionerend ziekenhuis. Daar worden onder meer intensieve-careafdelingen en operatiekamers ingericht. Zo kan de zorg, ook tijdens luchtalarm, gewoon doorgaan.

Tijdlijn van de oorlog met Iran en Hezbollah

28 februari

Israël en de VS openen een aanval op Iran. Bij deze openingsaanval worden ayatollah Ali Khamenei en andere belangrijke Iraanse functionarissen gedood.

28 februari

Iran begint met het afvuren van raketten en drones op Israël en op strategische doelen in de Golfstaten, zoals Amerikaanse bases en olieraffinaderijen.

1 maart

Bij een Iraanse raketaanval op de Israëli-sche stad Beit Shemesh komen negen mensen om het leven, onder wie drie leden van hetzelfde gezin. Zeker zestig mensen raken gewond.

2 maart

De Libanese terreurgroep Hezbollah mengt zich in de strijd tegen Israël, naar eigen zeggen uit solidariteit met Iran na de dood van hun opperste leider.

2 maart

Bij een raketaanval op de zuidelijke Israëli-

sche stad Be'er Sheva raken negentien mensen gewond.

5 maart

De Israëli-sche Nationale Veiligheidsraad waarschuwt Israëli's die naar het buitenland reizen of daar wonen om extra waakzaam te zijn vanwege de toenemende dreiging van Iraanse aanvallen op Israëli-sche en Joodse locaties.

8 maart

Twee Israëli-sche soldaten worden gedood bij een Hezbollah-aanval in Zuid-Libanon. Het zijn de eerste militaire doden sinds het uitbreken van de oorlog.

8 maart

De tweede zoon van de voormalige ayatollah Ali Khamenei wordt gekozen als de nieuwe opperste leider van Iran. Hij staat bekend als iemand die een even harde en strenge koers wil varen als zijn vader.

9 maart

Twee Israëli's komen om het leven bij een aanval met een Iraanse clusterbomraket.

Enorme schade na een raketaanval op Tel Aviv.

Foto: Flash90

Zo'n raket valt tijdens de daling uiteen in tientallen kleine explosieven, waardoor vaak een groot gebied wordt getroffen en veel schade wordt aangericht.

11 maart - 12 maart

Hezbollah vuurt in een grootschalige aan-

val tweehonderd raketten en drones af op Israël. Het Israëli-sche leger weet de meeste te onderscheppen. In reactie daarop bombardeert het leger Hezbollah-doelen, waaronder hoofdkwartieren van de terreurgroep, terroristen en raketwerpers.

Hoe de wereld reageert op de Iran-oorlog

De Iran-oorlog eist niet alleen slachtoffers aan Iraanse zijde, ook aan de kant van de VS zijn slachtoffers te betreuren. In Tel Aviv is een herdenkingsplek voor hen ingericht.

Foto: Flash90

Kort na de aanval van de Verenigde Staten en Israël op het Iraanse regime riepen premier Rob Jetten en buitenlandminister Tom Berendsen op tot “maximale terughoudendheid” bij alle partijen. De bewindslieden benadrukten het voorkomen van verdere escalatie, politieke onderhandelingen als uitweg en riepen op tot het respecteren van internationaal recht. In Brussel klonk dezelfde boodschap.

Niet alle westerse landen hanteerden deze weifelende houding. Canada en Australië spreken steun uit voor de Amerikaans-Israëliëse acties om een Iraans nucleair wapen te voorkomen en het ayatollah-regime van verdere ondermijning van internationale vrede en veiligheid te weerhouden. Na enkele dagen kwam er ook, onder druk van coalitiepartij VVD, vanuit de Nederlandse regering “begrip” voor de interventie, “gezien het enorme risico en de dreiging die uitgaat van het Iraanse regime”.

Spanje en de VS

Minder begrip is er vanuit Spanje, waar de socialistische premier Sánchez de aanval als “onrechtmatig” bestempeld. Sánchez vindt dat de militaire interventie door de VN-Veiligheidsraad – waar Rusland en China vetorecht hebben – had moeten worden goedgekeurd. Als gevolg ontzegt Spanje de Amerikanen het gebruik van Spaanse militaire bases voor de oorlog in Iran.

De Spaanse houding valt in slechte aarde in Washington, waar het land al onder een vergrootglas ligt door hun weigering om aan de NAVO-norm te voldoen. Trump dreigt de Spaanse dwarsheid met een volledig handelsembargo te bestraffen. Ook de Britten, die hun bases alleen voor defensieve doeleinden beschikbaar stellen, krijgen de Amerikaanse wind van voren.

In de VS wordt de reactie op de kwestie-Iran bepaald door de politieke tweedeling in het land. In het Congres zijn meerdere moties om Trumps oorlogsmacht in te perken verworpen door een nipte Republikeinse meerderheid. Op een enkeling na stemden alle parlementariërs met hun partij mee. Terwijl de Repu-

blikeinse achterban overwegend positief tegenover de Amerikaanse aanvallen op Iran staat, zijn Democraten bijna unaniem tegen.

As van het kwaad

De interventie in Iran past in een bredere trend op het wereldtoneel. Na het daadkrachtig militair optreden tegen Hamas, Hezbollah en de Houthi's, rekenen Amerika en Israël nu af met hun sponsor in Teheran. Eerder dit jaar intervenieerde Amerika in Venezuela en ook het Assad-regime kwam ten val. Op die manier komen Rusland en China, de leiders van de ‘as van het kwaad’ in Amerikaanse ogen, steeds meer alleen te staan.

Nieuw gevaar

Terwijl het Iraanse regime zware klappen krijgt, ligt er alweer een nieuw gevaar op de loer. Naftali Bennett, oud-premier van Israël, benoemt Turkije als het nieuwe Iran. Begrijpelijk, gezien Turks president Erdogans felle retoriek tegen Israël, zijn verbondenheid met de Palestijnse zaak, eerdere militaire bedreigingen tegen Israël en de toegenomen Turkse invloed in Syrië. Een groot verschil met het ‘oude’ Iran is echter dat Turkije lid is van de NAVO.

Terwijl het Iraanse regime zware klappen krijgt, ligt er alweer een nieuw gevaar op de loer. Naftali Bennett, oud-premier van Israël, benoemt Turkije als het nieuwe Iran.

Honduras en Bolivia

Anti-Israëlcoalitie

Twee leden van een coalitie van landen die is gevormd om Israël te straffen, hebben zich teruggetrokken. Honduras en Bolivia kondigden onlangs hun vertrek uit The Hague Group aan. Beide landen hebben een nieuwe regering en onderhouden daarom warmere banden met Israël. The Hague Group werd opgericht om ‘maatregelen te nemen tegen Israëls schendingen van het internationaal recht’. Onlangs kwam de coalitie nog samen in Den Haag om nieuwe voorstellen voor maatregelen te bespreken.

Wereld

Oorlog en antisemitisme

Volgens nieuwe gegevens die onlangs zijn vrijgegeven door het Antisemitism Research Center is het aantal antisemitische incidenten wereldwijd met 34 procent gestegen sinds het uitbreken van de oorlog tussen de VS, Israël en Iran. De incidenten hielden verband met het aanzetten tot geweld tegen Joden en met complottheorieën waarin Israël of Joden de schuld krijgen van de oorlog.

Libanezen staan sceptischer tegenover vrede met Israël dan Syriërs.

Syrië en Libanon

Vrede met Israël?

Uit een enquête van YouGov onder 260 Syriërs blijkt dat bijna twee derde van hen een veiligheidsovereenkomst met Israël steunt. 59 procent van de Syriërs acht vrede met Israël waarschijnlijk. Daarnaast zei de helft van de respondenten dat zij normalisatie met Israël willen na een oplossing van het conflict met de Palestijnen. Een soortgelijk onderzoek werd ook gehouden onder Libanezen. Daaruit bleek dat zij sceptischer staan tegenover vrede met Israël dan Syriërs. Slechts 40 procent achtte dit waarschijnlijk en slechts 25 procent van de ondervraagden steunde normalisatie met Israël. | Foto: Flash90

INTERVIEW

In gesprek met Lenny Kuhr

Afscheid van het Nederlandse podium

Lenny Kuhr maakt zich op voor een nieuw leven in Israël. Samen met haar man Rob vertrekt ze naar het land waar haar kinderen wonen. Na een indrukwekkende zangcarrière voelt ze dat het moment gekomen is aan een nieuw hoofdstuk te beginnen. Haar stem is nog krachtig, haar voorstellingen zijn inhoudelijk diepgaand en muzikaal krachtiger dan ooit. En toch weet ze dat ze moet gaan. “Het lijkt bijna absurd dat ik juist nu vertrek,” vertelt Lenny. “Ik ben sterker dan ooit, mijn muzikanten zijn geweldig, de voorstellingen zijn vol liefde en diepgang. En toch roept iets me.”

Joanne Nihom

De aanleiding ligt dieper dan alleen een persoonlijke keuze. Lenny spreekt over de moslimideologie in de wereld, die ook in Nederland aanwezig is en die volgens haar “in en in ziek” is, een ideologie die je niet met praten weg krijgt. “Met redelijkheid kom je er niet doorheen. Je denkt soms: misschien verzachten ze, misschien komt er nuance. Maar dan zie je dat ze opnieuw terugslaan. Het zit vast, het is decennialang geïndoctrineerd.” Volgens haar zal het Westen daar steeds meer mee te maken krijgen. “Er is een enorme haat die zijn weerga niet kent. Het beest is los. Wat op één plek begint, verspreidt zich over de wereld.”

Kantelpunt

De gebeurtenissen van 7 oktober 2023 markeerden voor Lenny een kantelpunt. “Ik voelde het meteen. Die dag veranderde alles. Ik nam de eerst mogelijke vlucht naar Israël. Ik wilde naar mijn kinderen en kleinkinderen. De verhalen die ik hoorde van mijn kleinzoon, die op 7 oktober gewond raakte en thuis aan het revalideren was, waren verschrikkelijk en niet in woorden te omvatten. Wat haat kan doen, ik kan het niet bevatten.”

Op de terugweg naar Nederland kon ze haar gedachten niet stilzetten. “Mijn intuïtie nam het over. Ik begon te schrijven, pagina na pagina. De man die naast mij zat, vroeg: ‘Bent u journaliste?’ Ik schreef gewoon op wat bij me opkwam. Alsof ik het moest vastleggen om te begrijpen wat er gebeurd was. Voor mij werd toen zichtbaar dat Israël in groot gevaar zou zijn geweest als het zich niet had verdedigd.”

Zwaardere sfeer

“De sfeer in Nederland is zwaarder geworden. De humor is verdwenen. Stand-upcomedians bijvoorbeeld kunnen niet meer vrijuit spreken over de islam. Het losse is weg. Mensen houden zich vast aan denkpatronen, vooral uit angst. Systemen zoals het communisme en ook de democratie lijken aan het instorten. In de Thora staat beschreven wat er gebeurt wanneer samenlevingen moreel afglijden. Wat we nu meemaken, is niet alleen politiek, het is een zware geestelijke crisis.”

Intense haat

Ook wordt volgens Lenny de scheiding tussen mensen steeds sterker. “Er loopt een rode lijn door families en vriendschappen. Ik merk het om me heen. Er komt een moment dat, als je met elkaar praat, je elkaar niet meer begrijpt en zelfs niet meer met elkaar spreekt. Omdat het onbegrip voor elkaar te groot is. Het zorgt voor een afschuwelijke scheiding tussen vrienden en soms ook familieleden.”

Lenny merkt het ook in haar werk. “Ik word geweerd in sommige theaters. Ik pas niet in hun narratief. Sinds 7 oktober is dat steeds duidelijker geworden.” Toch wil ze zichzelf niet als slachtoffer neerzetten. “Ik probeer het universeel te houden, als toeschouwer. Natuurlijk maak ik het persoonlijk mee, maar het gaat om iets groters.”

Wat haar het meest raakt, is de intensiteit van de haat. “Als je haat voelt die niet normaal is, een diepe wens tot destructie, weet je dat je met iets gevaarlijks te maken hebt. Iedereen die openstaat voor een gesprek, zelfs als hij anders denkt, is constructief. Maar wie diep in haat zit, daar kun je weinig aan doen.”

Liefde

Tegelijkertijd voelt ze ook heel veel liefde. “De mensen die naar mijn voorstellingen komen, hun warmte, hun trouw, dat is overweldigend. Na afloop komen ze naar me toe. Soms spreken ze zich niet eens uit, maar ik zie het in hun ogen.”

Samen beslissen, samen gaan

In mei zet Lenny, samen met haar man Rob, de grote stap. “Omdat Israël mij roept. Mijn kinderen wonen er. Maar het is meer dan dat. Het is een sprong in het ongewisse. Ik laat alles achter: mijn luxe, mijn vrienden, mijn publiek. In Israël kan ik niet aan de arm van mijn dochters en hun kinderen meelopen. Ik moet opnieuw een leven opbouwen. Dat voelt als een klein beetje sterven. Je doorbreekt je patronen, je staat open voor het nieuwe. En dat kan heel goed zijn.”

Ook haar man Rob speelt een rol in de beslissing te verhuizen. “Hij heeft een openhartoperatie gehad en is nog niet zo

Ik moet opnieuw een leven opbouwen. Dat voelt als een klein beetje sterven.

sterk als vroeger. En juist nu wil hij ook heel graag naar Israël. Dat heeft hij nooit eerder zo gevoeld. Als we nog langer wachten, doen we het misschien nooit.”

Als Lenny over Israël begint te praten, is ze nauwelijks te stoppen. “Zoveel hebben hun leven gegeven om het bewoonbaar te maken. Er zijn oorlogen geweest, er zijn zware offers gebracht. Maar kijk wat het in enkele decennia heeft bereikt. Het is welvarend en leider in de wereld op zoveel gebieden. De vitaliteit van de geest is voelbaar. De wil om te leven, zit diep in het Jodendom. Dankbaarheid voor het leven staat bovenaan in de gebeden. Dat waait door het land en door de mensen heen. De meningen zijn er verdeeld, maar daar kan dat. De discussies zijn gestoeld op kennis. Veel genuanceerder dan aan sommige praattafels in Nederland, waar zogenoemde Midden-Oostendeskundigen worden uitgenodigd die er nog nooit zijn geweest.”

Lenny weet nog niet wat ze in Israël zal vinden. “Ik ben benieuwd hoe mijn liedkunst zich daar zal uiten. Ik laat me verrassen door wat komen gaat en ook door mezelf. Maar één ding weet ik zeker: ik luister naar die stem in mij die zegt: Israël is jouw land, daar hoor je.”

Lenny Kuhr

Foto: Kuhr

ACHTERGROND

Oorlog met Iran raakt Israëli's heel verschillend

De terugkeer naar een grootschalige oorlog vorige maand heeft in heel Israël zeer verschillende realiteiten gecreëerd, afhankelijk van locatie en omstandigheden. Tel Aviv heeft bijvoorbeeld sinds het begin van operatie Brullende Leeuw op 28 februari het zwaarst te lijden onder Iraanse raketaanvallen. De gezamenlijke operatie van Israël en de VS heeft als doel een einde te maken aan de 47 jaar durende heerschappij van de ayatollahs.

Canaan Lidor

Inwoners van Tel Aviv hebben doorgaans enkele minuten de tijd om een schuilkelder te bereiken. In Haifa daarentegen worden mensen geconfronteerd met zowel Iraanse raketten als raketten van Hezbollah uit Libanon, dat zich op 2 maart opnieuw bij de strijd aansloot uit solidariteit met Iran. Voor raketten van Hezbollah is er vaak nauwelijks een waarschuwing, waardoor sommige inwoners in schuilkelders zijn gaan slapen.

In de westelijke Negev, waar de aanval van Hamas op 7 oktober 2023 de regionale oorlog ontketende, is het leven ironisch genoeg rustig geworden na de 'ontwapening' van Hamas. In Judea en Samaria melden sommige Joden ondertussen een verbeterde veiligheid, onder meer door de nabijheid van Arabische gebieden – waardoor Joodse gemeenschappen minder aantrekkelijke doelen zijn voor onnauwkeurige raketten – en door wat sommigen omschrijven als een strengere aanpak van wetsovertreders.

Ik sprak met Israëli's uit verschillende regio's om te begrijpen hoe de oorlog er in werkelijkheid uitziet.

Jeruzalem

Adva Greenberg woont op ongeveer tweeënhalve kilometer van de Tempelberg en voelt zich relatief veilig voor

een directe raketinslag omdat "de Iraniërs het niet zullen riskeren Al Aqsa of Shuafat te raken", daarbij verwijzend naar de moskee op de Tempelberg en een grote Arabische wijk. Maar de bijtende kou van vroege lentedagen – het favoriete lanceermoment van de Iraniërs – in de bergen rond Jeruzalem "pakt je elke keer wanneer je in je pyjama naar de schuilkelder loopt". Greenberg is een in Canada geboren moeder van twee kinderen en emigreerde vijftien jaar geleden naar Israël om zich als gevechtsinfanterist bij het Israëliëse leger aan te sluiten.

Zelfs in de regio Jeruzalem is het gevoel van veiligheid beperkt. In Beit Shemesh, ongeveer twintig kilometer verderop, kwamen op 1 maart negen mensen om het leven toen een raket een overvolle schuilkelder trof. De ultraorthodoxe inwoners van de stad vertonen vaak een fatalistische houding tegenover rampen, en sommige Israëli's vreesden dat de tragedie de discipline om naar schuilkelders te gaan, zou ondermijnen. Maar voormalig burgemeester Aliza Bloch zegt dat dat niet is gebeurd. "Slechts twee mensen werden in de schuilkelder gedood; twintig overleefden. De andere zeven slachtoffers waren buiten. De straat weet dat. In plaats van de noodzaak van schuilkelders te ontcrachten, onderstreepte de tragedie juist hoe levensreddend deze zijn."

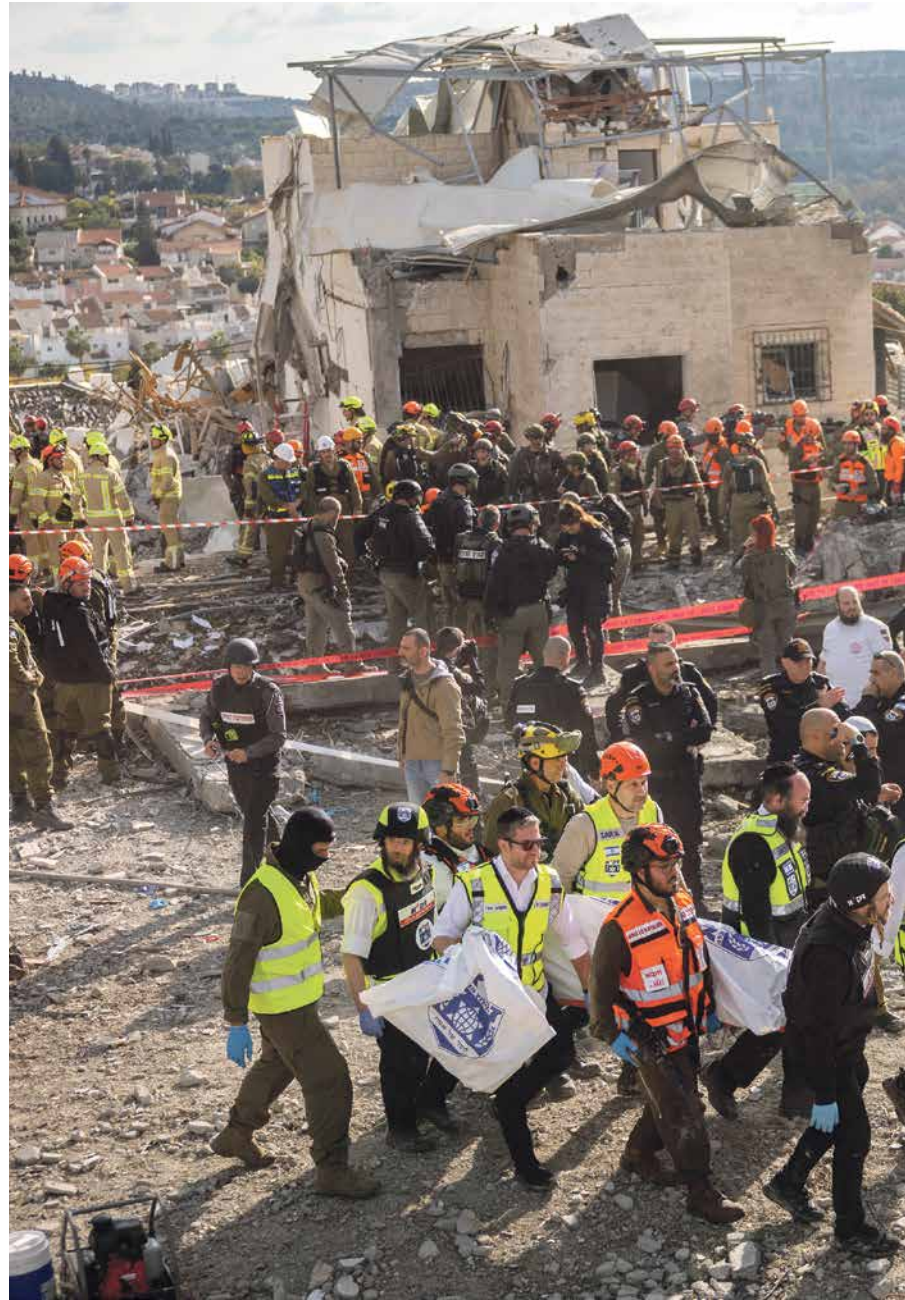
De gemeenschap kwam daarna samen in het ziekenhuis, onder meer door de bar mitswa te organiseren van een jongen wiens vader, Yossi Cohen, bij de aanval werd gedood en wiens moeder in het ziekenhuis belandde. "De hele gemeenschap werkte samen om de bar mitswa op de geplande datum te laten plaatsvinden. Het was tragisch, hartverwarmend, verdrietig en tegelijk ook vreugdevol", zei Bloch over de ceremonie op 7 maart in het Hadassah Ein Kerem-ziekenhuis.

Tel Aviv

De eerste Hebreeuwse stad van Israël is een 'raketmagneet' geworden, vertelt Oren Garda, een 45-jarige grafisch ontwerper die aan de Sheinkinstraat woont, een bekende winkelstraat die uitkomt op de Rothschild Boulevard. Vóór april 2025 zocht hij beschutting in het trappenhuis van het Bauhausgebouw waarin hij woont, gebouwd door zijn grootvader die tijdens de Holocaust Griekenland ontvluchtte. Maar nadat hij de enorme verwoesting zag die Iraanse ra-

ketten in april 2025 in Tel Aviv aanrichtten, gaat Garda nu naar de schuilkelder in de buurt. Op 2 maart blies een explosie in de buurt de jaloezieën uit zijn appartement op de derde verdieping van een zeventig jaar oud gebouw dat "als papier-maché zou instorten als de inslag iets dichterbij was geweest". Ondanks het gevaar zegt Garda "mentaal klaar te zijn voor de lange adem".

Israëli's "hebben een zeldzame kans gekregen – een Bijbels moment. God heeft dit zo laten samenkomen om ons te bevrijden van de grootste dreiging waarmee we ooit te maken hebben gehad," aldus Garda. Hoewel hij niet religieus is, voegt hij eraan toe dat "de wonderen die ik nu zie me dat misschien doen heroverwegen". Volgens hem hielden de Verenigde Staten Israël in het verleden tegen om beslissende overwinningen te behalen. "Maar dit keer niet. Onze gevechtsvliegtuigen worden in de lucht door de VS bijgetankt, terwijl wij degenen ontmantelen die van plan waren ons te verbranden. Wie zal ons hierna nog uitdagen? We beleven nu oorlog, maar we gaan een tijdperk van vrede binnen," zegt hij, met glinsterende ogen, vanuit een schuilkelder.

In Beit Shemesh kwamen op 1 maart negen mensen om het leven toen een raket een overvolle schuilkelder trof.

Foto: Flash90

Hoewel hij niet religieus is, voegt hij eraan toe dat “de wonderen die ik nu zie me dat misschien doen heroverwegen”.

Galilea

Kibboets Eilon, ongeveer drie kilometer van de Libanese grens, lijkt op papier zeer kwetsbaar. In werkelijkheid is het er “rustiger en veiliger dan in 2023,” zegt bewoner Erez Libskind (bijna tachtig), die er in 2022 kwam wonen. Volgens hem zijn kleine dorpen in Galilea te onbelangrijk voor Iran om raketten aan te verspillen, en Hezbollah – zichtbaar aan de overkant van de wadi – is “een schim van zijn vroegere zelf” na de Israëlische klappen van 2023 en 2024. Waar Hezbollahdrones vroeger vrij boven Eilon konden rondvliegen, worden ze nu onmiddellijk onderschept dankzij verbeterde systemen, waaronder lasertechnologie.

Hezbollah accepteerde in november 2024 een vernederend staakt-het-vuren nadat het een groot deel van zijn leiding en arsenaal had verloren in de gevechten die begonnen toen het zich in 2023 bij Hamas aansloot. De groep schond het staakt-het-vuren op 2 maart, wat leidde tot Israëlische aanvallen op Hezbollahbolwerken in Beiroet en de eliminatie van zijn raketcommandant. Libskind: “Het klinkt misschien vreemd, maar hier in het noorden zijn we tijdens dit conflict veiliger dan in

tientallen jaren.” Hij gaat niet meer naar de schuilkelder wanneer de sirenes afgaan. “Deels omdat Hezbollah verzwakt is, maar vooral omdat ik in drie grote oorlogen heb gevochten en er behoorlijk aan gewend ben geraakt om onder vuur te ontbijten – of zelfs te slapen.”

Westelijke Negev

Bijna drie jaar nadat Hamasraketten en een grondinvasie 1.200 mensen doodden in het gebied rond Gaza, is de regio een toevluchtsoord geworden voor Israël’s die rust zoeken, zegt Mario Kaisman, een decorbouwer voor theater en glas-in-loodkunstenaar uit kibboets Nir Yitzhak. “Het is een totale omkering van de werkelijkheid. Na veertien jaar waarin we voortdurend het doelwit waren, zitten we nu op vijftienhonderd meter van Gaza en zijn we de veiligste plek in Israël.”

Inbar Ben Harush uit Shlomi, dicht bij de Libanese grens, kwam bij de familie Kaisman logeren om te ontsnappen aan Hezbollahraketten. De twee families ontmoetten elkaar in 2023 in een hotel in Jeruzalem nadat ze allebei waren geëvacueerd. Kaisman: “Toen ik het hotel verliet, zei ik tegen hen: ‘Als jullie ooit problemen krijgen in het noorden, kom dan bij ons logeren.’” Kaisman is zelf een immigrant uit Argentinië. “De vorige ronde namen ze het aanbod niet aan, maar deze keer gaven ze meteen toe – ze worden blijkbaar wat zachter”, grapt hij.

Nir Yitzhak is een van de gemeenschappen in de westelijke Negev die bezoekers ontvangen sinds de oorlog met Iran begon. Volgens i24 News verblijven er momenteel rond de 140 gasten, bijna een vijfde van de bevolking van de kibboets.

Judea en Samaria

In de afgelopen weken meldden sommige Israël’s in Judea en Samaria een verbetering van hun persoonlijke veiligheid. In verschillende betwiste gebieden is de controle toegenomen, waaronder in Oja, een strategische plek zeven kilometer ten noorden van Jericho. Na jaren van intimidatie door naburige Arabieren tegen Joodse herders van de nabijgelegen Emmanuel-boerderij “zijn de Joden veilig”, aldus Elisha Yered, een leider van de Joodse aanwezigheid in de regio.

De bronnen van Oja voorzien nabijgelegen Joodse boerderijen van water en bieden een zeldzame verkoeling in de woestijnhitte. Maar in het verleden kregen Joodse families die het gebied bezochten vaak te maken met vijandigheid, geweld, auto-inbraken en stenengooiers.

Onder de huidige Israëlische regering werden beperkingen op Joods landgebruik en de verdediging ervan versoepeld, werd een pad naar de bron aangelegd en werd de Joodse aanwezigheid versterkt. Zes maanden geleden begonnen Arabieren die daar Joden hadden lastiggevallen te vertrekken.

Yered: “Extreemlinkse activisten riepen op tot een noodmobilisatie en verhoogden de intimidatie, maar de herders bleven rustig en koppig volhouden –

Canaan Lidor
journalist

weer een dag, weer een weide, weer een halve dunam (ongeveer 500 vierkante meter, red.) die terugkeerde in Joodse handen. Vorige maand heeft het hele illegale Arabische kamp zijn spullen gepakt, huizen afgebroken die met EU-fondsen waren gebouwd en zich elders gevestigd. Decennia van verwaarlozing en inname van Joodse gronden kwamen daarmee ten einde.”

Aliza Bloch

Foto: Flash90

NOODACTIE ISRAËL

Lange nachten vol angst

Nazareth, thuisbasis van ds. Saleem Shalash en zijn gemeente Home of Jesus the King liggen momenteel volop in de vuurlinie. Shalash: "De situatie in Nazareth en in het noorden van Israël is uiterst uitdagend geworden. Bijna elke nacht worden we vier of vijf keer wakker door de sirenes die waarschuwen voor aanvallen. Gezinnen rennen keer op keer naar schuilkelders of veilige ruimtes, soms slechts enkele minuten nadat ze weer naar bed zijn gegaan. De nachten zijn lang, uitputtend en vol angst."

Nazareth en de omliggende regio worden geconfronteerd met raketten uit Iran en van Hezbollah in het noorden. Veel gezinnen leven in diepe angst en vooral kinderen worden getroffen door de herhaalde alarmsignalen en explosies. Een vader uit Nazareth vertelde: "Mijn kinderen vragen me elke nacht of de sirene weer zal afgaan. Ik probeer kalm te blijven voor hen, maar van binnen zijn we allemaal erg moe en bang." Een moeder zei: "Soms gaan de sirenes vier of vijf keer per nacht af. De kinderen worden huilend wakker en we rennen in het donker naar de schuilplaats. Als ouder voel je je hulpeloos."

Nood

Door de oorlog kunnen veel mensen niet normaal werken en sommigen verliezen hun inkomen. Elke dag vragen meer gezinnen ds. Shalash en zijn team om voedselpakketten en andere hulp. Shalash: "Op dit moment ondersteunen we ook openbare schuilplaatsen in Nazareth en Haifa. We zorgen voor matrassen en dekens zodat mensen kunnen rusten, al is het maar voor even. We brengen ook waterkokers, suiker, koffie, thee, kopjes en lepels mee, zodat de mensen die tijdens de lange nachten in de schuilplaatsen zitten, iets warmes en troostends kunnen krijgen. Een oudere vrouw vertelde ons: 'De nach-

Ds. Shalash en een van de vrijwilligers die waar mogelijk hulp bieden.

Foto: Shalash

ten lijken hier eindeloos. Als iemand een warm drankje of een deken brengt, herinnert dat ons eraan dat we niet alleen zijn.' Deze kleine gebaren betekenen veel voor gezinnen die daar misschien vele uren zitten."

Pesach

"Een ander belangrijk project dat we aan het voorbereiden zijn, is voor het komende Pesach-

Deze kleine gebaren betekenen veel voor gezinnen die daar misschien vele uren zitten.

en paasseizoen. In deze periode voelen veel gezinnen de druk nog meer. We zijn van plan duizend voedselpakketten samen te stellen en uit te delen, zodat gezinnen deze belangrijke feestdagen waardig kunnen vieren met eten op tafel. Zo zei een grootmoeder tegen ons: 'Ik wil gewoon een kleine feestmaaltijd voor mijn kleinkinderen koken, zodat ze het gevoel hebben dat het leven nog steeds normaal is.'

Hulp bieden als verantwoordelijkheid

Terwijl de oorlog in Israël het dagelijks leven ontwricht, zet hulporganisatie Colel Chabad zich intensief in voor de meest kwetsbaren in de samenleving. Veel ouderen en gezinnen die door de oorlog getroffen worden, hebben moeite in hun basisbehoeften te voorzien. De organisatie bezorgt daarom dagelijks warme, gekookte maaltijden aan duizenden oudere mannen en vrouwen die hun huis of schuilkel-der nauwelijks kunnen verlaten. Voor hen stopt honger immers niet wanneer de sirenes loeien. Directeur rabbijn Sholom Duchman: "Voor de tienduizenden families die door het geweld zijn getroffen, bevinden wij ons in een unieke positie om direct in hun voedselbehoefte te voorzien."

Voedselbonnen

Zo werden er op één dag 12.075 maaltijden bezorgd bij ouderen door het hele land. In veel ge-

vallen ontvangen ze in één keer zeven maaltijden, zodat ze voor een week voorzien zijn.

Ook werkt Colel Chabad met voedselbonnen, waarmee gezinnen direct voedsel en andere noodzakelijke producten kunnen aanschaffen. Zo kregen onlangs ruim 41.000 gezinnen en 25.324 Holocaustoverlevenden het digitale tegoed op hun voedselbonn opgewaardeerd, waardoor het weer mogelijk was inkopen te doen.

Verantwoordelijkheid

Colel Chabad is een van Israëls oudste en grootste liefdadigheidsorganisaties. Nu, in een periode van oorlog en onzekerheid, is hulp bieden geen keuze, maar een verantwoordelijkheid. De medewerkers van Colel Chabad vinden troost, hoop en inspiratie in Psalm 121:4: "Zie, de Bewaarder van Israël zal niet sluimeren of slapen."

Colel Chabad voorziet dagelijks in duizenden maaltijden.

Foto: Colel Chabad

‘Wanneer houden de sirenes op?’

Daniella (28) en haar dochter Ilai (8) emigreerden op 24 februari vanuit Argentinië naar Israël en wonen voorlopig in een opvangcentrum in Karmiel. Ze sloten zich aan bij een integratieprogramma van het Joods Agentschap.

Daniella en Ilai zouden net vóór Poeriem in Israël aankomen en Daniella had haar dochter verteld dat Poeriem altijd een geweldig feest is. Het liep echter anders. Slechts vier dagen nadat ze ontworteld waren uit alles wat hen vertrouwd was, werden Daniella en Ilai geconfronteerd met de realiteit van oorlog. Na elk luchtalarm renden ze samen vier verdiepingen naar beneden om op tijd de schuilkelder te bereiken. In de schuilkelder bleef Ilai met tranen in haar ogen maar vragen: “Wanneer vieren we Poeriem? Hoe zit het met mijn kostuum? Wanneer houden die sirenes op?”

Uitgeput

Het is slechts een van de vele verhalen van Joodse immigranten die de beslissing namen een nieuw leven in Israël op te bouwen en nu (soms

opnieuw) met de ruwe werkelijkheid van de oorlog worden geconfronteerd. Het Joods Agentschap doet er alles aan hen bij te staan.

Danielle Mor: “Sinds het uitbreken van de oorlog tussen Israël, de VS en Iran haasten de inwoners van Israël zich dag en nacht naar de schuilkelders en opvangcentra. Voor ouderen en gezinnen met kleine kinderen is dit bijzonder zwaar. En helaas komt dit op een moment dat we allemaal uitgeput zijn door meer dan tweeënhalve jaar oorlog. De enige hoop is dat het terreurregime van de ayatollahs zal worden uitgeroeid. Dit zou een nieuw tijdperk van veiligheid inluiden, niet alleen voor Israël, maar ook voor Europa, de VS en de rest van de wereld.”

Daniella en Ilai in de schuilkelder.

Foto: Joods Agentschap

Noodactie

Onze partnerorganisaties in Israël staan, waar nodig, dag en nacht klaar om hulp te bieden. Van noodhulp voor gezinnen tot voedselhulp voor ouderen en ondersteuning voor nieuwe immigranten die in moeilijke omstandigheden in Israël aankomen. Dankzij uw steun kon er al veel hulp worden geboden. Tegelijkertijd blijft de nood groot en ontvangen we vanuit Israël veel nieuwe verzoeken om hulp. Helpt u mee?

NL38 ABNA 0529 310 252

Christenen voor Israël
Met de vermelding
‘Noodactie Israël’

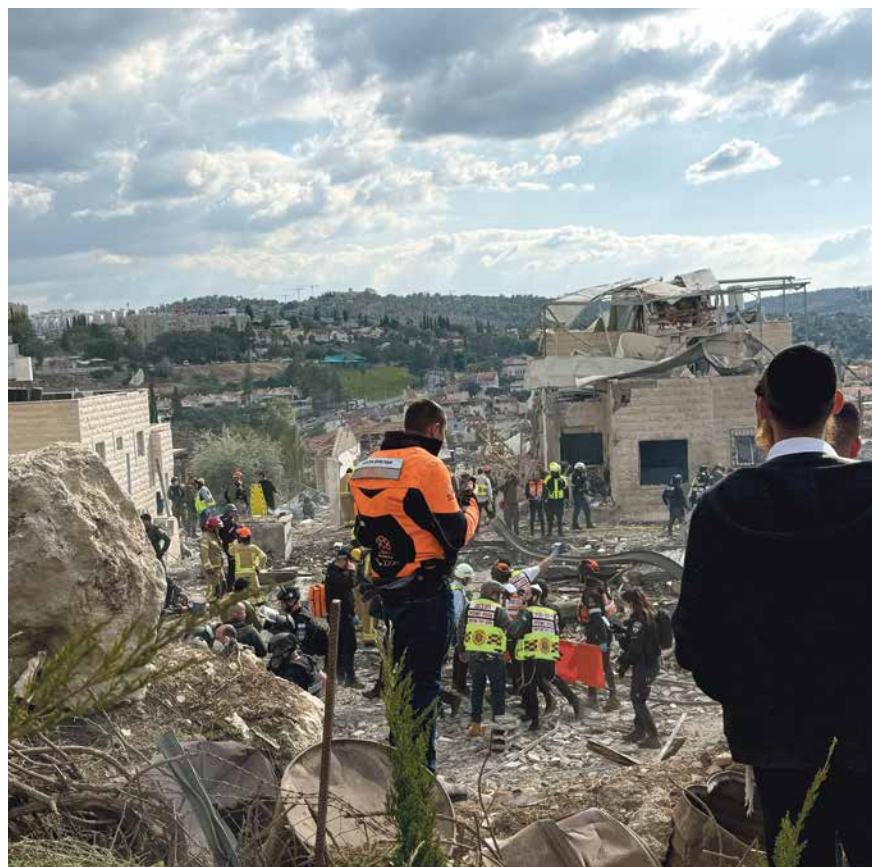
Kwetsbaarheid en veerkracht

In tijden van oorlog en terreur is hulporganisatie ZAKA in hoogste staat van paraatheid, om waar mogelijk hulp te bieden. Zo ook nu, na het uitbreken van de oorlog tussen Israël, de VS en Iran. Het logistiek centrum van ZAKA staat in Beit Shemesh, waar onlangs een raket uit Iran insloeg en negen mensen om het leven kwamen.

Schok

Marnix van Ede, werkzaam bij ZAKA: “Ik was op dat moment in de buurt. Slechts enkele minuten later was duidelijk hoe ernstig de situatie was. De explosie trof een gebied bij een synagoge en een schuilkelder en veroorzaakte grote schade. Voor de gemeenschap daar was het een enorme schok. Onze ZAKA-vrijwilligers waren vrijwel direct ter plaatse. Allereerst om levens te redden en voor de slachtoffers te zorgen, maar ook om met de grootste waardigheid de mensen te verzorgen die zijn omgekomen, zodat families afscheid kunnen nemen.”

Marnix: “Een van de vrijwilligers zei onlangs: ‘We hopen altijd dat we niet nodig zijn, maar als er een raket inslaat, weten we dat we er moeten zijn

ZAKA was na de raketinslag snel ter plaatse om hulp te verlenen.

Foto: ZAKA

voor de mensen die het zwaarst getroffen zijn.’ De afgelopen periode heeft opnieuw laten zien hoe kwetsbaar het dagelijks leven hier kan zijn. Tegelijkertijd zien we ook een enorme veerkracht onder de bevolking. Mensen proberen

hun leven voort te zetten, terwijl ze elkaar ondersteunen en voor elkaar zorgen. Het bemoedigt om te weten dat mensen buiten Israël voor hen bidden en met hen meeleven.”

Israël opgemeten

Waar laag het laagst is en hoog verrassend dichtbij

Breedte oost-west
Smalste punt: 15 km
Breedste punt: 135 km

Lengte noord-zuid

Hemelsbreed:
470 km

Via de weg:
550 km

Via de wandelroute van
Israel National Trail:
1.080 km

Oppervlakte

27.932 km²
inclusief de Golanhoogte
en Judea en Samaria

Vergelijking:
De oppervlakte van Israël
is ongeveer twee derde
van de oppervlakte van
Nederland

Hoogteverschillen

Berg Meron in Galilea:
1.208 meter (hoogste punt
binnen internationaal
erkend Israël)

Hoogteverschil:
ruim 2,6 kilometer
binnen een klein land

Dode Zee:
-430 meter
(laagste punt op aarde)

**Berg Hermon
op de Golan**
2.236 meter, het hoogste punt
van dat deel van de Hermon
dat in Israël ligt

Reistijden tussen grote steden

Tel Aviv › Jeruzalem
70 km / 45 - 60 min

Tel Aviv › Haifa
95 km / 1 uur

Jeruzalem › Be'er Sheva
80 km / 1 uur

Haifa › Eilat
350 km / 4 - 5 uur

Jeruzalem › Tiberias
177 km / 2 uur

ACHTERGROND

De complexe geschiedenis van Libanon

Om de situatie in Noord-Israël, Zuid-Libanon en met betrekking tot Hezbollah te begrijpen, moet je inzicht hebben in de eeuwenoude conflicten in deze regio en de diverse gemeenschappen in Libanon.

Shadi Khalloul

Ik ben een Aramese maronitische christen en een Israëlische staatsburger, die geniet van de vrijheid van een Joods-Israëlische democratie, omdat ik geboren ben in Israël en niet in Libanon waar Hezbollah ons volk onderdrukt.

De maronieten zijn een Aramees-Fenicisch christelijk volk dat al duizenden jaren in Libanon woont. Zij stichtten Libanon als een autonome entiteit in de zevende eeuw, die in 1308 werd verslagen door de Mamlukken. Later namen de Ottomanen de macht over en controleerden zij de maronitische gebieden. In de zestiende eeuw herstelden zij de banden met Rome en het Westen, gevolgd door een bondgenootschap met de druzen. Na de Eerste Wereldoorlog stichtten de maronieten de moderne staat Libanon als een christelijk toevluchtsoord voor vervolgd christenen in de Levant.

De druzen vormen een aparte religieuze groep in de Levant. Tijdens de zeventiende eeuw ontstond een samenwerkingsverband tussen maronieten en druzen, gekenmerkt door gezamenlijke handel en autonoom bestuur. Hoewel dit in 1860 werd verstoord door sektarische conflicten, blijft het een belangrijke historische pijler van de Libanese staat.

De soevereiniteit van Libanon werd echter snel gekaapt; het land werd ingenomen door krachten die onveiligheid en instabiliteit brachten voor de maronieten. Vanaf de oprichting van Groot-Libanon volgde een cyclus van geweld. Belangrijke gebeurtenissen zijn de oorlog van 1958 en de Palestijnse aanvallen in 1975, die leidden tot een burgeroorlog en het einde van de leidende rol van de maronieten.

De aanwezigheid van de sjiïeten in Libanon gaat terug tot het tijdperk van het Abbasidische kalifaat, toen Arabische stammen hier naartoe werden gebracht om zich te vestigen in gebieden die waren afgenomen van christenen. Zo omringden zij de laatste vrije christelijke entiteit in de Levant met als doel deze te verstikken. Historisch gezien vestigden sjiïeten zich in gebieden die grenzen aan christelijke bevolkingsgroepen; vandaag de dag zien we nog steeds voortdurende pogingen om christelijke gebieden te infiltreren.

Joden en maronieten

De betrekkingen tussen Joden en maronieten gaan terug tot de negentiende eeuw. In 1840 kwamen maronieten tussenbeide om een bloedbeschuldiging in Damascus te stoppen, terwijl Joden in 1860 tussenbeide kwamen om bloedbaden tegen maronieten te stoppen. De relatie bleef bestaan via het patriarchaat, de Alliance

Libanese maronieten.

Foto: Shutterstock

Israëlite Universelle en de zionistische beweging. In 1937 verklaarde de maronitische patriarch dat maronieten en Joden gemeenschappelijke wortels hebben en nodigde hij vervolgd Joden uit om in Libanon te wonen. Later adviseerde hij de UNSCOP om een christelijk thuisland in Libanon en een Joods thuisland in Palestina te ondersteunen. In 1949 werd een wapenstilstand ondertekend, met hoop op normalisatie.

Deze inspanningen werden ondermijnd door Arabisch-islamitische groeperingen, Palestijnse organisaties zoals de PLO en hun bondgenoten, gesteund door Syrië en Iran. Zij onttekenden conflicten en pleegden aanvallen op Israël vanaf de zuidgrens.

Hezbollah

Tegenwoordig vormt het noordfront een belangrijke frontlinie tegenover Iran en Hezbollah. Deze sjiïtische militie werd sterker na de burgeroorlog en nam de controle over delen van Libanon over. De organisatie heeft Israël aangevallen, maar ook Libanese politici en druzische en christelijke dorpen.

Israëlische dorpen in het noorden, zowel christelijke als Joodse, worden bedreigd door raketten. Iran en Hezbollah maken geen onderscheid; iedereen in Israël is een doelwit. Hezbol-

De vernietiging van Hezbollah is niet alleen in het belang van Israël, maar van het hele Midden-Oosten en van christenen in het bijzonder.

lah gebruikt volgens Israël burgers als menselijk schild en dorpen voor militaire infrastructuur. Als christelijke gemeenschap in het noorden van Israël begrijpen wij dat zolang Hezbollah aanwezig is, er geen veiligheid is.

Oplossing

De tijd van 'beperking' is voorbij. Israël moet absolute veiligheid garanderen. Wij kunnen geen Iraanse aanwezigheid tolereren dicht bij onze huizen. Hezbollah moet in heel Libanon worden gedemilitariseerd.

De diverse gemeenschappen in Libanon zijn als olie en water. Ze hebben verschillende geloofsovertuigingen en visies. Ik geloof dat de oplossing een federaal systeem is, vergelijkbaar met Zwitserland. Maronieten en druzen zouden een aaneengesloten federale staat moeten hebben tot aan de Israëlische grens. Dit zou christenen beschermen en de druzen verbinden met hun broeders in Israël en Syrië, en vrede en handel mogelijk maken.

Ten slotte zouden Israël en de VS de banden moeten aanhalen met Libanese groeperingen die zich tegen Hezbollah verzetten. De vernietiging van Hezbollah is niet alleen in het belang van Israël, maar van het hele Midden-Oosten en van christenen in het bijzonder.

DE BIJBEL EN ISRAËL

Wat Paulus zegt

Kees de Vreugd
kdvreugd@cvi.nl

De eredienst

Bij de eredienst (Romeinen 9:4) moeten we allereerst denken aan de dienst in de tempel. De tempeldienst vormde het hart van het leven van Israël. Paulus zegt hiermee eigenlijk: dat is en dat blijft zo. Al in de woestijn, na de uittocht uit Egypte, had God de opdracht gegeven een heiligdom te maken. “En zij moeten voor Mij een heiligdom maken, zodat Ik in hun midden kan wonen” (Exodus 25:8). In dat heiligdom vindt uiteraard de eredienst plaats, met dank- en lofoffers, zondoffers, liederen en gebeden. In de woestijn en de eerste paar honderd jaar in het land Israël was dat de tabernakel, later was het de tempel.

De opdracht om God te dienen, gaat al vanaf het begin met Israël mee. Mozes zegt tegen de farao: “Zo zegt de HEERE: Laat Mijn volk gaan, zodat zij Mij kunnen dienen” (Exodus 8:1,20; vgl. Exodus 3:18; 4:23; 5:1; 7:16). Met het oog op Paulus’ woorden is Exodus 4:23 ook veelzeggend. God laat daar tegen farao zeggen: “Laat Mijn zoon gaan, zodat hij Mij kan dienen.” Hier zien we dus het verband tussen wat Paulus noemt het zoonschap van Israël en de eredienst.

Maar er is meer. God had gezegd: “Zodat Ik in hun midden kan wonen.” Het Hebreuws kan ook opgevat worden als: “En Ik zal binnenin hen wonen.” Mozes had Israël er ook aan herinnerd om “de HEERE, uw God, lief te hebben en Hem te dienen met heel uw hart en met heel uw ziel” (Deuteronomium 10:13). Dienen met heel je hart, daarmee wordt het gebed bedoeld, zegt de Joodse uitleg. Elk offer ging al vergezeld van een gebed. Na de verwoesting van de tempel was de offerdienst niet meer mogelijk. Maar deze ‘dienst van het hart’ bleef voor Israël over als vervanging van de offerdienst. Deze eredienst stempelt het leven van Israël de eeuwen door en tot vandaag.

Verkwikt worden aan Zijn tafel

Ds. Oscar Lohuis

“U maakt voor mij de tafel gereed voor de ogen van mijn tegenstanders; U zalft mijn hoofd met olie, mijn beker vloeit over” (Psalm 23:5).

Tegenstanders heeft Israël genoeg. In de Bijbelvertaling uit 1951 staat: “Voor de ogen van wie mij benauwen.” Israël kent veel benauwdheden. Terwijl ik dit schrijf, moeten Israëli’s opnieuw regelmatig dekking zoeken in schuilkelders vanwege inkomende raketten van de vijand. In het hele land gaan voortdurend de sirenes af. Sommige raketten worden niet onderschept en richten ravages aan, waarbij ook doden vallen.

Herder en gastheer

Psalm 23 is misschien wel de allerbekendste psalm, geliefd bij zowel veel Joden als christenen. Twee beelden ko-

men voorbij in deze psalm: die van de herder en die van de gastheer. De Heere is ook als een gastheer, die een tafel heeft klaargemaakt met daarop een goed voorbereide maaltijd. Dat is een prachtig beeld. Een vermoeide reiziger kan bij Hem aankloppen, aan tafel aanschuiven en verkwikt worden door het samenzijn en de maaltijd. Als die reiziger dan ook nog eens tegenstanders heeft die hem achtervolgen, spreekt het beeld nog meer.

Positief

De schrijver van deze psalm is David. We weten dat hij heel wat tegenstanders, achtervolgers en benauwdheden heeft gekend in zijn leven. Toch is hij niet zuur of bitter geworden. De psalm is vooral positief, dankbaar, zelfs schitterend van toon. Hij eindigt met: “Ja, goedheid en goedertierenheid zullen mij volgen al de dagen van mijn leven. Ik zal in het huis van de HEERE blijven tot in lengte van dagen.”

Vrede

Dit is de grootste kracht van het volk van Israël: de Heere kennen, zoals David Hem kende. Te midden van alle vijanden en dreiging, druk en moeite, pijn en verlies, is dit toch de werkelijkheid: de Heere is er niet alleen bij, Hij helpt, troost en verkwikt ook. Door het geloof in God, door de relatie met Hem, en door bij Hem nieuwe kracht te ontvangen, wordt alles anders. Wij bidden Israël vrede toe, de vrede van de God van Israël.

Te midden van alle vijanden en dreiging, is de werkelijkheid: de Heere is er niet alleen bij, Hij helpt ook.

Jesaja beter bekeken

Het oudste Bijbelse manuscript – een bijna complete rol van Jesaja – is te bekijken in het Israëlmuseum in Jeruzalem. De boekrol werd in 1947 vlak bij Qumran ontdekt, als een van de Dode Zeerollen. De rol werd toen gekocht door de aartsbisschop van de Syrisch-Orthodoxe kerk in Jeruzalem en kon in 1954 door Israël als anonieme koper worden gekocht. De rol is zo’n zeven meter lang, en inmiddels ook meer dan tweeduizend jaar oud. Experts dateren de rol rond 125 voor Christus. De rol is door zijn ouderdom ook erg kwetsbaar. Daarom kan slechts een gelimiteerde groep personen per tijdsblok de rol bekijken. | Foto: Flash90

DE BIJBEL EN ISRAËL

Pesach, overwinning op de goden

Foto: Flash90

Ds. Henk Poot

In het verhaal van de exodus is de laatste nacht de nacht van de bevrijding wanneer de eerstgeborenen in Egypte gedood worden. Maar dat is niet het enige gericht dat voltrokken wordt.

We lezen in Exodus 12:12 dat in die laatste nacht de goden van Egypte overwonnen worden. Het was dus niet alleen maar de boze farao die de kinderen van Israël verdrukte; er zat meer achter. Het waren de goden en demonische machten die probeerden Gods volk te vernietigen. Eerst hadden ze dat gedaan door de Israëlieten over te halen zich te assimileren. Vandaar dat het boek Jozua vermeldt dat zij andere goden gingen dienen (Jozua 24:14) en vervolgens hadden die machten ingezet op de uitroeiing van Gods volk. Maar in de nacht van het paaslam verloren de goden van Egypte hun macht en begon de uittocht. Die uittocht was trouwens niet alleen maar een bevrijding uit de slavernij. Het had een doel: om de Heere ongestoord te dienen en om naar het land te gaan waar God zelf op aarde wilde wonen.

De overste van de wereld wordt buitengeworpen

Overwinning op de goden is ook een van de grote thema's van het Johannes-evangelie. Als het Sanhedrin bij monde van Kajafas het oordeel over Jezus heeft uitgesproken, schrijft Johannes dat de hogepriester een profetie uitsprak, namelijk dat Jezus zou sterven voor het volk en om de verstrooide kinderen van God bijeen te verzamelen (Johannes 11:52). Dat laatste keert terug in de woorden van Jezus als Hij voor Pesach terug-

keert naar Jeruzalem. In een moment van ontroering bidt Hij om de verheerlijking van Gods Naam. Ik denk dat Hij daarmee de verlossing uit de dood bedoelde. Vervolgens zegt Hij tot de schare dat er nu een oordeel door de wereld gaat en als Hij verhoogd zal worden aan het kruis, Hij allen tot zich zal trekken.

Al eerder had Jesaja erop gewezen dat de diaspora onder de Messias tot een einde zou komen en dat God daarvoor Zijn volk zou redden uit de handen van een sterke macht (Jesaja 49:5 en 24-26). De kinderen van Israël werden als het ware in de verstrooiing vastgehouden door de overste van de wereld. Hij ontleende zijn macht om dat te doen aan de zonde. Maar het Lam van God zou die zonden wegdragen en zo de macht van de duivel afbreken en Gods volk uitleiden. En alweer niet om alleen bevrijd te zijn en behoed te worden van verdrukking en assimilatie, maar om verenigd door de Messias thuis te komen en in alle vrijheid God te kunnen dienen. Dat is volgens mij ook een van de diepere betekenissen van Johannes 3:16: de Messias die als een goede Herder de schapen van God verzamelt opdat zij niet zouden dolen en verloren gaan in een wereld die God verworpen heeft. De evangelist

laat dit licht ook op de dood en de opstanding van Jezus schijnen. Jezus is het nieuwe Paaslam dat de machten van de duisternis overwint. Of zoals Paulus later zal schrijven: door Jezus' sterven aan het kruis, waarbij Hij de zonde droeg, heeft Hij de machten ontwapend en over hen gezegevierd (Kolossenzen 2:15).

De vorst van de Perzen

Als ik dit schrijf is de oorlog tegen het regime van Iran in volle gang en Israël viert Poeriem. In de gemeente waar ik vaak kom, heerste onder de broeders en zusters uit Iran een opgewekte en euforische stemming: eindelijk vrijheid na 47 jaar. En onze Joodse vrienden hopen dat nu de kop van de slang vernietigd zal worden en er rust en vrede komt.

Ik moet denken aan een passage uit Daniël waarin de Engel des Heeren vertelt over zijn gevecht van 21 dagen met de engelenvorst van Perzië. Het was die macht die bewogen moest worden om de terugkeer van de ballingen mogelijk te maken. Blijkbaar was het een macht die de heilsgeschiedenis belemmerde. De mensen uit Iran die ik zondag sprak, vertelden over de vrijheid onder de vorige sjah, maar zij vertelden ook dat de kerken toen leeg waren. Nu zijn ze vol. Met andere woorden: bevrijding dient een groter doel en dat is de echte vrijheid. Wat zou het een zegen zijn als het Iraanse volk één grote christelijke natie in het Midden-Oosten zou worden met liefde voor Israël.

Pasen

En voor ons? Met Pasen gaat het dus niet alleen maar om de opstanding en leven na de dood. Eeuwig leven is dat wij vrijgekocht zijn van de macht van de zonde om God te dienen. In die zin maakt Pasen de weg vrij voor Pinksteren.

Jezus is het nieuwe Paaslam dat de machten van de duisternis overwint.

Gebedspunten

gebed@cvi.nl

Israël

- “De HEERE is goed, Hij is tot een vesting op de dag van de benauwdheid. Hij kent hen die tot Hem hun toevlucht nemen” (Nahum 1:7). Bid om bescherming van Israël tegen vijandelijke aanvallen vanuit buurlanden of vanuit Iran. Bid dat Gods engelen rondom Israël zullen zijn om het land te beschermen.
- Bid om troost voor allen die iemand hebben verloren in de oorlog met Iran en eerder in de oorlog met Hamas. Bid dat gewonden voorspoedig zullen herstellen en dat mensen met trauma's heling zullen ontvangen en zich getroost zullen voelen door God.
- “Ach, Heere HEERE! Zie, Ú hebt de hemel en de aarde gemaakt door Uw grote kracht en door Uw uitgestrekte arm. Niets is voor U te wonderlijk” (Jeremia 32:17). Van 's avonds 21 april tot de volgende dag 22 april viert Israël Onafhankelijkheidsdag. Dank voor het grote wonder van de oprichting van de staat Israël in 1948 en bid om bescherming van Israël op deze dag.
- Deze zomer worden er in het Israëlische dorp Jordan River Village zomerkampen georganiseerd voor kinderen met gezondheidsproblemen. Bid om zegen voor allen die hieraan bijdragen en bid dat de voorbereidingen voorspoedig zullen gaan.

Terugkeer

- De actie Breng de Joden thuis van Christenen voor Israël bestaat dit jaar dertig jaar. Dank voor alle Joden die afgelopen jaar hulp ontvingen om terug te keren naar Israël. Dit jaar zouden er ook veel Joden uit India van de verloren stam van Manasse terugkeren. Door de oorlog is het echter onzeker op welke schaal dat dit jaar kan gebeuren. Bid dat er, ondanks de oorlog, toch veel Joden van over de hele wereld kunnen terugkeren.
- Ook in Nederland overwegen er telkens weer Joden naar Israël te vertrekken, omdat zij zich steeds onveilig voelen in ons land. In deze krant kunt u het verhaal van Lenny Kuhr lezen. Bid om wijsheid en mogelijkheden voor iedereen die overweegt te emigreren naar Israël. Bid ook om bescherming van Nederlandse Joden tegen alle vormen van antisemitisme.
- “Zie, Hij komt met de wolken, en elk oog zal Hem zien, ook zij die Hem doorstoken hebben. En alle stammen van de aarde zullen rouw over Hem bedrijven. Ja, amen” (Openbaring 1:7). Bid dat de tijd spoedig zal komen dat Jezus Zijn voeten zal zetten op de Olijfberg en dat Hij recht en vrede zal brengen op heel de aarde.

OPINIE

Het 7 oktober-effect

De Telegraaf publiceerde een reportage over de situatie aan de Universiteit Maastricht die moeilijk te negeren is. Onder de kop *Vermoord alle zionisten* beschrijft de krant hoe de universiteit de afgelopen jaren het toneel werd van radicale anti-Israëlische acties, verstoringen van lezingen en intimidatie van Joodse studenten en medewerkers. Betrokkenen spreken over een academisch klimaat waarin antisemitische retoriek en agressief antizionisme zichtbaar aanwezig zijn.

Amanda Kluveld

In de reportage komt ook een uitspraak voorbij die inmiddels berucht is: “Hitler had het moeten afmaken.” In elke andere context zou zo’n zin onmiddellijk een nationale politieke crisis veroorzaken. Op een universiteit zou zij een academische aardverschuiving moeten betekenen. Het feit dat zulke woorden überhaupt worden uitgesproken, zegt genoeg over het klimaat waarin Joodse studenten en medewerkers zich bevinden.

Een centrale figuur in het artikel is Rianne Letschert, tot 2026 bestuursvoorzitter van de universiteit en inmiddels minister van Onderwijs. In de krant spreekt zij over de verantwoordelijkheid van universiteiten om leiderschap te tonen en moeilijke kwesties niet uit de weg te gaan.

Opvallend is dat haar reactie het geschetste beeld nergens tegenspreekt. De problemen worden niet ontkend, maar ook niet benoemd als bestuurlijk falen. Dat maakt haar positie merkwaardig. Zij spreekt immers niet als buitenstaander. Jarenlang was zij de hoogste bestuurder van dezelfde universiteit waar deze ontwikkelingen plaatsvonden en bovendien lid van de taskforce die antisemitisme moest onderzoeken. De bestuurder onder wiens verantwoordelijkheid dit gebeurde, reflecteert nu als minister op hoe universiteiten met dit soort kwesties moeten omgaan.

In het boek *Het 7 oktober-effect* wordt precies dit mechanisme beschreven. Het gaat niet alleen om incidenten, maar om een proces van normalisering. Antisemitisme verschijnt zelden in zijn meest herkenbare vorm. Het ontwikkelt zich geleidelijk, vaak verpakt in taal over mensenrechten, kolonialisme of politieke solidariteit. Universiteiten, gewend conflicten te beschouwen als intellectuele debatten, reageren daarop voorzichtig. Besturen spreken liever over spanningen in het debat dan over intimidatie. Zo verschuiven grenzen. Wat eerst schokkend is, wordt een incident; wat een incident was, wordt uiteindelijk onderdeel van het debat.

Achter de schermen speelt zich nog iets anders af. Medewerkers aan universiteiten die zich uitspreken voor Israël worden steeds vaker geconfronteerd met interne klachtenprocedures met geheimhoudingsplicht en geen beroepsmogelijkheden. Dossiers groeien terwijl degene over wie wordt geklaagd vaak nauwelijks weet wat er precies wordt beweerd. Het effect is voorspelbaar: mensen zwijgen. In mijn roman *The Enduring Fragment* heb ik dat mechanisme literair beschre-

ven als herkenbare academische realiteit waarin reputaties via bureaucratische jihad worden beschadigd.

Daarnaast is er permanente monitoring. Uitingen van medewerkers over Israël worden juridisch gevolgd. Sociale media, lezingen en opiniestukken kunnen worden beoordeeld door advocatenkantoren die reputatierisico’s inschatten. Het signaal is duidelijk: wie zich openlijk pro-Israël uitlaat, begeeft zich op institutioneel gevoelig terrein. Zo ontstaat een academische cultuur waarin niet alleen protesten het debat beïnvloeden, maar ook een systeem van toezicht op wat wel en niet gezegd mag worden.

De gebeurtenissen na 7 oktober 2023 hebben zichtbaar gemaakt hoe ver deze verschuiving al was gevorderd. Terwijl Israël rouwde om de slachtoffers van de aanval, verschenen op universiteitscampussen demonstraties waarin Israël vrijwel uitsluitend als agressor werd neergezet. In Nederland sloeg de polarisatie zelfs om in openlijke vijandigheid toen begin november 2024 een Jodenjacht plaatsvond in Amsterdam, een gebeurtenis die op sommige campussen zelfs werd gevierd.

Antisemitisme wordt vaak pas erkend wanneer het expliciet en onmiskenbaar is. Wanneer

Amanda Kluveld

Dr. Amanda Kluveld is Holocaust- en antisemitisme-onderzoeker aan de Universiteit Maastricht.

Bekijk ook de uitzending hierover op ons YouTube-kanaal:

het verschijnt als academisch activisme of politieke kritiek op Israël, verdwijnt het uit het blikveld van instituties die er juist grenzen aan zouden moeten stellen.

Tegelijk ontstaat een andere dynamiek. Bestuurders zoeken graag publieke momenten waarop zij hun betrokkenheid bij de Joodse gemeenschap tonen: foto’s met rabbijnen, ontmoetingen en ceremonies. Soms lijkt het alsof een bestuurder in moeilijkheden bijna een moreel “koosjer” certificaat ontvangt dat alles in orde is. Macht, status en reputatie bevestigen elkaar in zorgvuldig geregisseerde fotomomenten.

De politieke strijd verschuift ondertussen naar nieuwe thema’s. In het internationale debat worden Judea en Samaria steeds vaker uitsluitend beschreven als conflictgebied. Het Bijbelse hartland van Israël wordt gereduceerd tot een probleemgebied, en de bewoners tot een symbool van kwaad. Het woord “kolonisten” heeft inmiddels een bijna mythische lading gekregen, alsof hun bestaan zelf de kern van het conflict vormt.

In een wereld waarin instituties wankelen en publieke debatten verharder, blijft uiteindelijk één bron van vertrouwen over. Psalm 115 verwoordt dat scherp.

Een pro-Palestijnse demonstratie.

Foto: Unsplash

MAATSCHAPPIJ

Matzes: meer dan simpele crackers

Hoewel Pasen losgetrokken is van Pesach, hebben we toch een Joodse traditie behouden: het eten van matzes. Wie kent deze ronde, knapperige crackers niet? Vaak worden ze gegeten met boter en bestrooid met suiker of andere zoetheid. Het recept van matzes is heel eenvoudig, want ze worden alleen gemaakt van meel en water. Bij de bereiding kan dus weinig misgaan.

In Exodus 12:15 geeft God de Israëlieten de opdracht om tijdens Pesach zeven dagen ongezuurde broden te eten. Deze broden verwijzen naar het feit dat de Israëlieten in allerijl moesten vertrekken in de nacht van de uittocht uit Egypte. Er was geen tijd voor het brood om te rijzen. Daarom mochten zij alleen ongezuurde broden eten.

De sedermaaltijd

Joden eten onder andere matzes tijdens de sedermaaltijd. Dat is de maaltijd die het begin van Pesach markeert. Tijdens deze maaltijd liggen er op tafel drie, in doeken gewikkelde, matzes in een schaal. Deze worden op verschillende momenten gegeten. De drie matzes verwijzen volgens een uitleg naar de drie groepen binnen het volk Israël: de pries-

ters, de Leviëten en het gewone volk, de Israëlieten. Volgens een andere uitleg verwijzen de drie matzes naar de drie aartsvaders: Abraham, Isaak en Jakob.

De afikoman

Met de middelste matze gebeurt nog iets bijzonders. De leider van de maaltijd breekt hier een stuk van af, de *afikoman*. Dit stuk wordt in doeken gewikkeld en verstopt. Later op de avond zoeken de kinderen aan tafel dit stuk matze. Enerzijds is het zoeken van de afikoman een activiteit om de kinderen bezig te houden en ervoor te zorgen dat ze niet in slaap vallen tijdens de lange avond. Anderzijds heeft het ook een geestelijke

betekenis. Het apart houden van de afikoman verwijst er namelijk naar dat de verlossing uit de slavernij in Egypte nog niet volledig was, maar pas compleet zal zijn bij de komst van de Messias. De echte verlossing moet nog komen en ligt als het ware verborgen in de toekomst.

Christelijke associatie

Het breken van de middelste matze zal bij christenen waarschijnlijk de associatie oproepen met Jezus, die tijdens het laatste avondmaal het brood brak en daarmee verwees naar Zijn lichaam dat gebroken zou worden. Zo gaat er achter een simpele cracker een hele geestelijke wereld schuil. | Foto: Flash90

Grote schoonmaak

Binnenkort breekt Pesach, het feest ter herdenking van de uittocht uit Egypte, weer aan. Dit betekent dat Joden voorafgaand aan Pesach grote schoonmaak houden om al het zuurdesem uit hun huizen te verwijderen. Opvallend is dat deze schoonmaak vaak samenvalt met de grote voorjaars schoonmaak die wij in Nederland kennen. Hoewel de voorjaars schoonmaak geen directe link lijkt te hebben met de schoonmaak voorafgaand aan Pesach, zijn er wel parallellen. In beide gevallen wordt het huis namelijk grondig schoongemaakt. Aan het einde van de schoonmaak voor Pesach wordt het huis vaak nog in stilte, met een kaars, doorzocht om de laatste kruimels zuurdesem te vinden. Beide schoonmaaktradities zijn ook een teken van een nieuw begin. Het verwijderen van het zuurdesem kan verwijzen naar het verwijderen van het slechte uit iemands leven, terwijl de voorjaars schoonmaak het begin van een nieuw seizoen markeert. | Foto: Flash90

Column

Roger van Oordt
rvanoordt@cvi.nl

Jeruzalem, schaal van bedwelming

Onlangs las premier Jetten de regeringsverklaring voor. In het debat dat volgde, werd ook vijftien minuten besteed aan het verwensen van Israël. D66-fractievoorzitter Paternotte benadrukte dat er een nieuwe wind gaat waaien in Nederland. Als premier Netanyahu naar Nederland zou komen, zal premier Jetten hem 'eigenhandig arresteren'.

Niemand stond op om het voor Israël op te nemen. Met Israël moet worden afge-rekend. Geen enkel woord in het debat over Iran, Soedan, China, Noord-Korea of enig ander land waar wrede regimes hun brute macht uitoefenen. Het nieuwe buitenlandbeleid richt zich vol op Israël, in navolging van meer Europese landen. Alles moet wijken voor de grootheidswaanzin dat wij het Joodse volk moeten vertellen wat het wel en niet mag doen.

In diezelfde periode vond een 'groots Palestijns event' plaats in de Dominicuskerk in Amsterdam. Alle 'voornamen' Israël- en Jodenhaters uit de hele wereld waren aanwezig: Omar Barghouti, Francesca Albanese, Jeremy Corbyn, en ja, u leest het goed: de Wereldraad van Kerken. U en ik werden in dat kerkgebouw zogenaamd vertegenwoordigd om Israël te vervloeken.

Eind februari was ik zelf aanwezig bij een demonstratie van tien personen bij de Iraanse ambassade in Den Haag. Een demonstratie tegen het geweld dat de geestelijke leiders in Iran hun bevolking aandoen. In drie dagen tijd werden naar zeggen 35.000 burgers vermoord. In Nederland zijn regelmatig tienduizenden mensen op de been tegen Israël, maar slechts tien die hun mond opdedden tegen het Iraanse regime.

De statige ambtswoning van de Iraanse ambassadeur draagt de naam 'Vredeslust'. In het Jiddisch noemen we dat een *gotspe*. Er had natuurlijk 'Moordlust' moeten staan. In Zacharia 12:3 staat dat de God van Israël Jeruzalem maakt tot een schaal van bedwelming voor alle volken, en dat alle volken die proberen de steen Jeruzalem te tillen, zichzelf zullen verwonden.

ACTUEEL

Aanslag Joodse school heeft veel impact

Er gebeuren G'd zij dank meer wonderen dan ongelukken. Maar moeten we daarop rekenen? Moeten we wegkijken van onze verantwoordelijkheid als bestuur, als docenten en als bezorgde ouders? Nee, natuurlijk niet! Als Joods volk leven we dag in dag uit met dreiging. En helaas blijft het niet alleen bij dreiging.

Herman Loonstein

Wat normaliter een rustige dag moet zijn, de Sjabbat, was zaterdag 14 maart een nachtmerrie die werkelijkheid werd. De knal en de geblakerde muur van onze school, met de filmbeelden die volgden, drukten ons weer met de neus op de bittere feiten. We werden, en worden, altijd bedreigd en het is onze plicht om steeds op onze hoede te blijven. De kinderen van het Cheider worden goed begeleid en opgevangen, maar er zijn kinderen die bang zijn. Ook sommige ouders zijn angstig.

Het nieuwe Nederlandse beeld

Wanneer je als normaal, eerlijk denkend mens de feiten op een rij zet, is het om moedeloos van te worden. De beruchte voetbalnacht in Amsterdam, nog vers en pijnlijk in het geheugen, de bekladdingen met anti-Joodse leuzen, de sjoel in Rotterdam, de bedreigingen die al bijna normaal worden gevonden... het is het nieuwe Nederlandse beeld. En terwijl de televisie avond aan avond bol staat van de praatprogramma's over wat er nu weer is gebeurd, verbazen wij ons als Joodse gemeente over de passiviteit van de meesten.

Licht

Zoals altijd is Christenen voor Israël een licht in de aardedonkere duisternis. Er zijn enkele lieve buurtbewoners en onbekenden die bloemen plaatsten bij de zwarte muur van de school. Ook ontvangen wij van bekenden en onbekenden

Al eerder moesten kinderen van het Cheider onder toezicht oog van de marechaussee naar school gaan.

Foto: ANP

hartverwarmende steunbetuigingen via mails en kaarten. Maar toch... de oorverdovende stilte doet pijn aan de oren. Zijn we dan terug in 1938, toen onze ouders en grootouders zich verlaten voelden door hun burens, collega's en instanties?

Alleen

Nee, dat weigeren we! We zijn daar niet, want we

Niemand pakt ons geloof, ons rotsvaste vertrouwen in Hashem en onze oersterke geest af.

hebben Israël. En we hebben elkaar. Niemand pakt ons geloof, ons rotsvaste vertrouwen in Hashem en onze oersterke geest af. Maar we zijn vaak wel alleen en rekenen niet op wonderen.

Herman Loonstein is voorzitter van het Cheider.

Van de schrik aan het bekomen

Na de schok van de aanslag en de adrenaline die door je stroomt, is de Joodse gemeenschap in Rotterdam nu aan het bekomen van de schrik door de aanslag op de synagoge. Niet alleen het gebouw is beschadigd, ook emotioneel is er de nodige schade aangericht.

Chris den Hoedt is voorzitter van de Joodse gemeente Rotterdam. Hij vertelt: "De reacties waren heel verschillend. De een is standvastig en wordt nog krachtiger. De ander slaat dicht en bekruipt de angst. Joods Maatschappelijk Werk staat voor de mensen klaar, en ook slachtofferhulp. Er zijn mensen waarbij de angst reëel is. Mensen durven niet naar de synagoge te komen."

De synagoge in Rotterdam is veel meer dan alleen een gebedshuis. Er vindt van alles plaats, zoals school en ontmoeting. Er komen kinderen. Met enkele honderden leden die verbonden zijn aan

de Joodse gemeente en enkele duizenden Joodse Rotterdammers is de impact van de aanslag niet te onderschatten.

Op de vraag hoe dit doorwerkt in de gemeenschap zegt Den Hoedt: "Dit gaat na-ijlen. De tijd zal het leren, maar het heeft echt impact. Nu is de eerste vraag nog: waar komt het vandaan? Dat weten we nog niet. Maar we weten wel dat het is om ons angst aan te jagen. Het probleem is dat de aanslag een symptoom is. Dat los je niet op met het bieden van veiligheidsmaatregelen. Het is een maatschappelijk probleem ten aanzien van de Joodse Nederlanders. Iedereen kan er iets tegen doen. Iedereen kan zich uitspreken en optreden als hij het ziet gebeuren – bedrijven, maatschappelijke organisaties, scholen. Voor de langere termijn is wel de vraag wat de regering gaat doen. Gaat de regering daadwerkelijk optreden? Denk daarbij aan de demonstraties van de afgelopen jaren bij de universiteiten. Daar moet een antwoord op komen en zij dragen daarvoor de primaire verantwoordelijkheid."

Gebedspunten

- Bid om bescherming van de Joodse gemeenschap in ons land.
- Bid dat de plaatselijke en landelijke overheden daar ook hun verantwoordelijkheid in nemen.
- Bid om moed en kracht voor Joodse ouders en kinderen die bang zijn.
- Dank voor het rotsvaste vertrouwen in Hashem (God) dat de Joodse gemeenschap heeft.

INTERVIEW

Jannie: 'Hoofd en hart zijn nog in Israël'

Vrijwilligerswerk in oorlogstijd

Jannie Hietland (77) gaat elk jaar een aantal weken naar Israël om vrijwilligerswerk te doen. Dit keer duurde haar verblijf iets langer dan gepland. Vanwege de oorlog tussen Israël en Iran was het onmogelijk op de afgesproken datum terug te vliegen. Tijdens de 'extra' dagen zat ze regelmatig in de schuilkelder. Inmiddels is ze terug in Nederland, maar 'haar hoofd en hart' zijn nog in Israël.

Rita Quartel

Het is nog vroeg als op zaterdagochtend 28 februari het luchtalarm klinkt in Haifa. Jannie verblijft op dat moment al vier weken in Beth Joles, een verzorgingshuis voor ouderen, onder wie ook Nederlandse Holocaustoverlevenden. Ze is er om op de verpleegafdeling de helpende hand te bieden en is een graag geziene gast die elk jaar als vrijwilliger een aantal weken meedraait in het team. Het luchtalarm op de 28e – Sjabbat – duurt niet lang en Jannie vertrekt een uur later per taxi om een kerkdienst bij te wonen, na eerst iemand geraadpleegd te hebben of het veilig is. Ze komt echter voor een gesloten deur te staan: de dienst blijkt te zijn afgelast. Jannie: “Ik zat even rustig op een bankje in de zon toen ik opeens allerlei mensen naar hetzelfde punt zag rennen. Ik hoorde op dat moment nog geen luchtalarm, en had de app die waarschuwt voor komende raketten nog niet op mijn telefoon geïnstalleerd. Toch ben ik dezelfde kant opgerend. Het bleek om een parkeergarage te gaan, waar we uiteindelijk twee uur gezeten hebben, drie verdiepingen onder de grond.”

Gelaten

In de parkeergarage is het een mengeling van mensen en huisdieren, schuilend voor inkomende raketten uit Iran. Kinderen spelen, honden blaffen. Jannie raakt in gesprek met een 31-jarige Russische met wie ze in het Engels communiceert en kan iets delen van haar motivatie om in Israël te zijn. Ze ervaart de sfeer in de parkeergarage als relaxed, maar ook 'gelaten'. “De mensen zijn niet in paniek. Ze zijn er inmiddels helaas aan gewend.” Zelf is Jannie ook niet bang. “Ik ga altijd biddend op reis, en vraag of de Heer me de weg wil wijzen en me de juiste woorden wil geven zodat ik tot troost kan zijn van de mensen. Ook neem ik altijd een Bijbeltekst als leidraad mee. En dit keer was dat Psalm 16:8: 'Ik stel mij de HERE bestendig voor ogen; met Hem aan mijn zij wankel ik niet.' En dat heb ik echt zo ervaren.”

Raketten

In de dagen die volgen, klinkt talloze keren het luchtalarm, vaak ook 's nachts. Soms zelfs drie tot vier keer per nacht. Het is een tactiek van de vijand met als doel de nachtrust én het moreel van de Israëli's te breken. Bij raketten uit Iran heb je tien minuten om de schuilplaats te bereiken, bij raketten uit Libanon (van Hezbollah) slechts één minuut. Een hele opgave voor de (oude) bewoners van Beth Joles. Jannie: “Op elke verdieping

Jannie Hietland

Foto: Cvl

(met acht bewoners) is een kleine 'veilige' kamer van twee bij drie meter. Sommige bewoners komen zelf met hun rollator; anderen moeten uit bed geholpen worden. Er zijn ook bewoners die zeggen: 'Laat mij maar gewoon in bed liggen.'”

Troost

Jannies drive voor haar vele vrijwilligerswerk is de tekst “Troost, troost mijn volk” uit Jesaja 40. Toen ze veertig jaar geleden tot geloof kwam, wees ds. Kees Sybrandi haar op de plek van Israel in Gods heilsplan. “Hij zei: 'Het is goed ons te verootmoedigen en in stilte te doen wat er van ons gevraagd wordt. Troost het volk, en bid voor de vrede van Jeruzalem.' En met zo'n houding ga ik naar Israël. Het raakt me dat ik iedere keer weer zo welkom ben. Het levert ook mooie gesprekken op. Soms zeggen de mensen daar: 'De hele wereld haat ons'. En dan kan ik iets delen over Christenen voor Israël en de vele mensen die van Israël houden.”

Binnenlaten

In Israël geldt de regel dat elk huishouden bij een

Ik voelde me schuldig dat ik naar mijn veilige comfortzone ging en Israël én de bewoners van Beth Joles moest achterlaten.

luchtalarm voorbijgangers die aanbellen een schuilplaats moet bieden. En dat ervaart ook Jannie. Als ze een ommetje maakt, gaat opnieuw de sirene en kan ze schuilen in een appartement. “Vorig jaar [toen Jannie tijdens de Twaalfdaagse Oorlog ook in Israël was, red.] ben ik een kapsalon in gerend. Men laat je altijd binnen.” Een laatste spannend moment volgt op het vliegveld als ze – tien dagen later dan gepland – naar huis kan vliegen. Vanwege de constante dreiging is het inchecken al naar een ondergrondse locatie verplaatst. Door luchtalarm moeten de aanwezige passagiers nog verder de diepte in. Na een vertraging van vijf uur vertrekt dan eindelijk de vlucht naar Amsterdam. Jannie: “Ik voelde me schuldig dat ik naar mijn veilige comfortzone ging en Israël én de bewoners van Beth Joles moest achterlaten.” Gelukkig hoeven Jannie en de bewoners elkaar niet al te lang te missen: in mei staat haar volgende bezoek gepland.

Jannie en haar man Gerrit zijn als vrijwilligers betrokken bij het Israël Producten Centrum.

Israëlactief

Voor alle activiteiten geldt: Deo volente

Meer informatie via cvi.nl/agenda of 033-2458824

Bijeenkomsten

Dinsdag 7 april

19.30 uur: Tholen: Lezing ds. Oscar Lohuis. Locatie: Christengemeente Tholen, Simon Lindthoutstraat 1a. Thema: Israël en de actualiteit van de Bijbel.

Woensdag 8 april

20.00 uur: Luttelgeest: Lezing ds. Henk Poot. Locatie: Dorpskerk de Schakel, Oosterstraat 1. Thema: Jezus, Johannes en Israël.

20.00 uur: Krimpen aan den IJssel: Lezing ds. Henk Poot. Locatie: IJsseldijkkerk, IJsseldijk 232. Thema: Waarom brengt God Zijn volk thuis?

Dinsdag 14 april

19.30 uur: Wekerom: Lezing Kees de Vreugd. Locatie: Hervormde Kerk Wekerom, Edenseweg 77. Thema: Bijbelse feesten en nog onvervulde feesten.

20.00 uur: Oudega: Lezing ds. lezing Alfons van Vliet. Locatie: De Binning, Buorren 31. Thema: Vreugde der wet: Joods wetticisme en christelijke genade?

Woensdag 15 april

20.00 uur: Oud-Beijerland: Seminar ds. Willem J. J. Glashouwer (2/2). Locatie: De Poort, Polderlaan 1. Thema: Een groter wonder dan de exodus.

20.00 uur: Dordrecht: Lezing ds. Henk Poot. Locatie: De Wijnstok, Dubbelsteijnlaan West 70. Thema: Is Jezus nog altijd met Israël verbonden?

Donderdag 16 april

19.30 uur: Haaksbergen: Lezing ds. Henk Poot. Locatie: Richtershof, Jhr. Von Heijdenstraat 6. Thema: Jezus, Johannes en Israël.

20.00 uur: Oldemarkt: Lezing ds. Kees van Velzen. Locatie: Gebouw de Ontmoeting, Marktplein 9. Thema: Israëls actualiteit in het licht van de Bijbel.

Vrijdag 17 april

19.00 uur: Delft: Lezing ds. Kees Kant. Locatie: Mount Zion Int. Kerk, Hermesstraat 65.

Dinsdag 21 april

Bunschoten: Lezing ds. Kees Kant. Info: cvi.nl/agenda.

19.30 uur: Sneek: Lezing ds. Oscar Lohuis. Locatie: VBG de Bron, Middelzeelaan 1. Thema: De actualiteit in het licht van de Bijbel.

Dinsdag 21 april

19.30 uur: Centraal in Nederland: Israëls Onafhankelijkheidsdag. Opgeven verplicht: cvi.nl/agenda. Kosten: €5,00.

Donderdag 23 april

19.30 uur: Oosterwijk: Lezing ds. Kees van Velzen. Locatie: Hervormde Kerk, Kerkelaantje 4. Thema: Conflict in het Beloofde Land.

19.30 uur: Lopik: Lezing ds. Oscar Lohuis. Locatie: De Schaapskooi, Dorpsstraat 34. Thema: Israëls actualiteit in het licht van de Bijbel.

Dinsdag 28 april

20.00 uur: Alblasterdam: Lezing ds. Oscar Lohuis. Locatie: De Damsteen, Cortgene 8. Thema: Israël in het hart van het evangelie.

Donderdag 30 april

19.30 uur: Renswoude: Lezing ds. Kees Kant. Locatie: De Voorhof, Kastanjelaan 1. Thema: Waarom is Israël zo belangrijk voor ons als christenen?

Donderdag 14 mei

11.00 uur: Middelstum: Studiedag met ds. Willem J. J. Glashouwer. Locatie: Christelijk Centrum De Cederborg, Hippolytuslaan 2. Thema: Hemelvaart en wederkomst – Israël. Opgeven verplicht: cvi.nl/agenda. Kosten 5 euro.

Maandag 18 mei

19.30 uur: Nieuwerkerk (Zeeland): Lezing ds. Henk Poot. Locatie: De Punt-3, Kerkplein 2. Thema: Is Jezus nog steeds verbonden met Israël?

Dinsdag 19 mei

19.30 uur: Terneuzen: Lezing ds. Henk Poot. Locatie: De Kandelaar, van Confortstraat 36. Thema: Is Jezus nog steeds verbonden met Israël?

19.30 uur: De Bult: Lezing ds. Oscar Lohuis. Locatie: Stichting Bulah Hoeve, Onderduikersweg 6.

Woensdag 20 mei

19.30 uur: Sint-Philipsland: Lezing ds. Henk Poot. Locatie: Hervormde kerk, Kerkring 2. Thema: Is Jezus nog steeds verbonden met Israël?

Elke vrijdag

15.00 uur: Nijkerk: Bidstond voor Israël. Locatie: Israëlcentrum, Henri Nouwenstraat 34.

Overig

Tot 18 april

9.30-17.00 uur: Nijkerk: Expositie Wat zal komen is al geweest, van Jip Wijngaarden. Locatie: Israëlcentrum, Henri Nouwenstraat 34. Toegang gratis.

Zaterdag 11 april

16.00 uur: Lunteren: Concert Holland-Koor. Locatie: Bethelkerk, Haverkamp 1.

Woensdag 29 april

13.00-15.00 uur: Amsterdam: Excursie Joods Amsterdam. Kosten: €22,50.

1-3 mei

Orvelte: Isrealityweekend. Voor jongeren. Aanmelden: isreality.nl/agenda.

Zaterdag 23 mei

19.30 uur: Goes: Concert Groot Zeeuws Jongerenkoor o.l.v. Peter Wildeman. Locatie: Maria Magdalenakerk, Singelstraat 21. Tickets: peterwildeman.nl.

Openingstijden

Israëlcentrum

Maandag-vrijdag: 9.00-17.00 uur
Zaterdag: 10.00-16.00 uur
Zon- en feestdagen: gesloten
Goede Vrijdag 3 april: gesloten

Joodse kalender

28 maart 2026

Thoralezing: Tsav, Leviticus 6:1-8:36
Haftarahlezing: Jeremia 7:21-8:3, 9:22-23

2 april 2026, Pesach

Thoralezing: Exodus 12:21-51
Numeri 28:19-25
Haftarahlezing: Jozua 5:2-6:1

3 april 2026, Pesach

Thoralezing: Leviticus 22:26-23:44
Numeri 28:19-25
Haftarahlezing: 2 Koningen 23:1-9, 21-25

4 april 2026, Pesach

Thoralezing: Exodus 33:12-34:26
Numeri 28:19-25
Haftarahlezing: Ezechiël 36:37-37:14

5 april 2026, Pesach

Thoralezing: Exodus 22:24-23:19
Numeri 28:19-25

6 april 2026, Pesach

Thoralezing: Exodus 33:12-34:26
Numeri 28:19-25

7 april 2026, Pesach

Thoralezing: Numeri 9:1-14
Numeri 28:19-25

8 april 2026, Pesach

Thoralezing: Exodus 13:17-15:26
Numeri 28:19-25
Haftarahlezing: 2 Samuël 22:1-51

9 april 2026, Pesach

Thoralezing: Deuteronomium 15:19-16:17
Numeri 28:19-25
Haftarahlezing: Jesaja 10:32-12:6

11 april 2026

Thoralezing: *Sjemini*, Leviticus 9:1-11:47
Haftarahlezing: 2 Samuël 6:1-7:17

14 april 2026

Jom Hasjoa (Herdenking Holocaust)

18 april 2026

Thoralezing: *Tazria*, Leviticus 12:1-13:59
Haftarahlezing: 2 Koningen 4:42-5:19
Thoralezing: *Metsora*, Leviticus 14:1-15-23
Haftarahlezing: 2 Koningen 7:3-20

22 april 2026

Jom Ha'atsmaot (Onafhankelijkheidsdag)

Israëlconsulenten

Het Israël Producten Centrum heeft een uitgebreid netwerk van consulenten door heel Nederland. Via israelwinkel.nl of 033-2458814 vindt u de contactgegevens van een consulent(e) bij u in de buurt.

De krant

De volgende krant verschijnt vanaf 21 april 2026.

ACTIEF

Breng de Joden thuis

Dertig jaar Breng de Joden thuis en Opwekking 2026

In 2026 staat bij Christenen voor Israël een bijzonder jubileum centraal tijdens Opwekking: dertig jaar Breng de Joden thuis. Al drie decennia lang mogen wij Joden vanuit de hele wereld helpen terugkeren naar Israël.

“Breng Mijn zonen van verre en Mijn dochters van het einde der aarde.” – Jesaja 43:6

Wat begon als een verlangen om Gods volk praktisch bij te staan, groeide uit tot een van onze langstlopende en meest impactvolle projecten. Joden uit Oekraïne, voormalige Sovjetrepublieken, Frankrijk, India, Ethiopië en andere landen keren terug naar Israël.

“Zo waar de Here leeft, die de Israëlieten heeft doen optrekken uit het Noorderland en uit al de landen waarheen Hij hen verdreven had; ja, Ik zal hen terugbrengen in het land dat Ik aan hun vaders gegeven had.” – Jeremia 16:15

Bezoek onze stand

Tijdens Opwekking bent u van harte welkom in onze stand. Hier kunt u:

- verhalen horen van mensen die naar Israël zijn gegaan;
- meer ontdekken over dertig jaar Breng de Joden thuis;
- in gesprek gaan met sprekers en medewerkers van Christenen voor Israël;
- kennismaken met onze businessclub Bouwen met Israël;
- de Tov Club bezoeken (voor kinderen);
- en terecht bij Isreality (voor jongeren).

Er is volop gelegenheid voor ontmoeting, verdieping en beleving. We hopen u daar persoonlijk te ontmoeten! Opwekking 2026 is van vrijdag 22 tot maandag 25 mei.

Medewerkster Ira Carlier helpt bij de terugkeer van Joden naar Israël. Foto: Svetlana Soroka

Er is volop gelegenheid voor ontmoeting, verdieping en beleving.

In memoriam – Yochanan Visser

Begin maart bereikte ons het droevige bericht dat op 27 februari jl. onze gewaardeerde schrijver Yochanan Visser is overleden. Met onderzoek, analyses en publicaties wilde hij bijdragen aan een feitelijk en evenwichtiger begrip van wat er werkelijk speelt in Israël en de regio.

Sinds 2010 schreef Yochanan ook voor Christenen voor Israël, zowel voor de krant *Israël Aktueel* als voor de website. Met grote toewijding en een scherp oog voor detail hield hij lezers jarenlang op de hoogte van de ontwikkelingen in Israël en het Midden-Oosten. Vooral in de periode na de aanslag van 7 oktober 2023 verzorgde hij liveblogs waarin hij de gebeurtenissen rond de oorlog in Gaza nauwgezet volgde en duidde. In de voorgaande uitgave van *Israël Aktueel* verscheen zijn laatste bijdrage, getiteld *'Nieuwe oorlog op komst'*, over de dreigende confrontatie met Iran — een artikel dat een extra indringende lading kreeg doordat de ontwik-

Foto: Visser

kelingen waarover hij schreef zich kort na zijn overlijden op 27 februari begonnen te ontvouwen.

Yochanan geloofde dat echte dialoog begint met de bereidheid om te luisteren en, waar nodig, van inzicht te veranderen. Daarvoor is moed nodig, een moed die hij zelf voorleefde en die hij ook zijn lezers toewenste.

Expositie

Schilderijen Jip Wijngaarden

Beeld: Menno Alberts

Tot en met 18 april is in het Israëlcentrum in Nijkerk de expositie *Wat zal komen, is al geweest* van de bekende kunstenares Jip Wijngaarden te bezichtigen. In haar schilderijen vloeien verleden, heden en toekomst samen in krachtige, profetische beelden die waarschuwen, maar ook hoop en verwachting uitstralen.

Israël en het Joodse volk staan centraal, met een duidelijke Bijbelse boodschap en een oproep tot bezinning op de tijd waarin we leven. Deze expositie is een bijzondere gelegenheid om kunst te beleven als geloofsgetuigenis, waarin schilderijen fungeren als gebed, waarschuwing en hoopvolle belofte tegelijk. Meer informatie op cvi.nl/exposities.

Educatie

Israël-uitzendingen op YouTube

Foto: Cvl

Werd een oorlog ooit zo intensief beschreven als het huidige conflict in en rond Israël? Elke aanval wordt direct gemeld en iedereen lijkt een mening te hebben. Wie de Bijbel openslaat, begrijpt waarom dat niet zomaar is.

De moeilijkere vraag is: hoe ga je hier als christen mee om? Hoe bid je voor Israël? Wat betekent het om Israël te steunen in een tijd van oorlog, angst en verdeeldheid? Daarom maken we wekelijks meerdere uitzendingen rondom deze vragen. We gaan in gesprek met dominees, opiniemakers, journalisten en juristen en zoeken naar richting in een complexe realiteit. We openen ook de Bijbel om te kijken naar Gods plan met Zijn volk.

Elke dinsdag, donderdag en zaterdag komt er een nieuwe uitzending of lezing online. Je kunt de uitzendingen vinden op ons YouTubekanaal of op onze website cvi.nl/actueel.

JAFFA is als de stralen van de zon, het verwarmt mensen in de kou.

Wie zijn die mensen in de kou die hunkeren naar hulp?
kinderen – tieners - alleenstaande ouders - gezinnen -
bejaarden onder wie overlevenden van de Shoah

Wat zijn die zonnestrallen?

opvoeding – opleiding – voedsel - een uitgestrekte
hand - kansen naar een betere toekomst

Bent u deel van die zonnestrallen die hen verwarmen?

DANK U WEL

De stralen vindt u op onze website:

www.jaffaproject.nl

Facebook: Jaffa-Project Nederland.

Informatie bij onze secretaris

tel. 0548-61 17 48

e-mail: info@jaffaproject.nl

Informatie sponsorplan via:

tel. 06 83 21 01 54

e-mail: sponsorplan@jaffaproject.nl

Een legaat of plaats in uw testament voor Jaffa zijn zonnestrallen die verwarmen.

Informatie: penningmeester@jaffaproject.nl

bankrekening nummer:
NL12 RABO 0335 5422 39

EVERREAD
UITGEVERS

Leren leven uit de Bijbel

Bijbel en/of Wetenschap - Wanneer wetenschap ons dichter bij de waarheid brengt, is dat alleen maar goed. In de afgelopen zes eeuwen is er binnen de wetenschap echter een proces werkzaam waarbij de Bijbel geleidelijk buitenspel is gezet. In dit boekje lees je hoe dat is gegaan.

Peter Slagter | ISBN 9789066944961

Paperback | 80 blz | 20x12,5 cm | € 7,95

Al onze boeken zijn verkrijgbaar in de (christelijke) boekhandel, op everread.nl (ook voor onze e-books) of via 0343 594495!

AMEN Bijbelmagazine 184 is verschenen met o.m. de volgende artikelen: 'Uit de schaapskooi ... in de vrijheid!'; 'Wat als dit het jaar is?'; 'De volkeren, Israël en de gemeente'; 'Herstel van Israëls twaalf stammen'; 'Het einde van de eeuwigheid?'; 'Schatgraven'; 'Met zout smakelijk gemaakt'; 'Een gebed van David'; 'Bedroefd' en 'AMEN Actueel'. AMEN verschijnt 2-maandelijks. Word (online) abonnee met toegang tot 1500+ artikelen! Zie: www.amen.nl of bel: 0343-594411.

Wensen voor
ieder moment

Keuze uit 1250 wenskaarten

KEESKAART.NL

Minimum afname €17,50 - Geen verzendkosten!

Scan mij!

Jan Budding Schilderwerk

Rhenen

Voor al uw schilderwerk,
binnen en buiten!

Bel voor een vrijblijvende offerte:
06-39 675 192

Ace Jewelers

Frederique Constant Worldtimer – Exclusief Jeruzalem Edition

Frederique Constant, opgericht door het Nederlandse echtpaar Stas in Zwitserland, staat wereldwijd bekend om verfijnde uurwerken die vakmanschap en elegantie combineren. Voor deze bijzondere Worldtimer hebben we iets unieks gecreëerd. In samenwerking met de Amsterdamse gebroeders Amir en Alon Ben Joseph van Ace Juweliers is een limited edition ontwikkeld: op de iconische wijzerplaat is Cairo vervangen door Jeruzalem, weergegeven in het Hebreeuws. Een subtiel detail met een krachtige betekenis.

Dit exclusieve model is uitgerust met een Zwitsers automatisch uurwerk en wordt geleverd met zowel een stalen als een rubberen band. Gelimiteerd tot slechts **50 genummerde stuks**, is dit horloge een waar verzamelobject voor liefhebbers van luxe en precisie.

**Prijs: € 4.795,-
inclusief 21% btw.**

Dit horloge is te koop bij Ace Juweliers.

Paulus Potterstraat 6 te Amsterdam of online: www.acejewelers.com
Voor meer informatie: amir@acejewelers.com of bel naar **06-46722088**

ICEJ Israëlweekend 28-30 augustus 2026

met Jacques Brunt, Bert Noteboom,
Jacob Keegstra en Christian Verwoerd
op De Betteld in Zelhem

Horen we nu de
Voetstappen
van de *Messias?*

www.icej.nl/israelweekend

lezingen | seminars | worship | banieren | crèche | kinder- en tienerprogramma

ACTIEF

Shalomfonds

Een dorp voor zieke kinderen

Vader en zoon kunnen eindelijk samen iets ondernemen.

Foto: afjrv.org

Al meer dan 25.000 kinderen met een ernstige, chronische of levensbedreigende aandoening vonden nieuwe kracht en zelfvertrouwen bij Jordan River Village. Dit bijzondere dorp is het enige gratis, medisch veilige zomerkamp in Israël waar kinderen van vijf tot achttien jaar met complexe gezondheidsproblemen onbezorgd kind kunnen zijn.

Voor gezinnen is leven met ziekte een dagelijkse uitdaging. Hoewel Israël beschikt over uitstekende medische zorg, blijven de emotionele en sociale noden van zieke kinderen en hun families vaak onderbelicht. Jordan River Village vult precies die leemte. Hier ontmoeten kinderen lotgenoten, ontstaan hechte vriendschappen en ontdekken zij hun eigen kracht. In een veilige omgeving, omringd door betrokken zorgverleners, bloeien zij op en ervaren zij wat er allemaal wél mogelijk is. Een van de kinderen vertelt: "Ik voelde me altijd anders en alleen tot ik bij Jordan River Village vrienden vond, we samen lachten en ik leerde dat ik wél sterk ben, ongeacht mijn ziekte."

Kosteloos meedoen

Het dorp biedt drie kernprogramma's: een meerdaags zomerkamp voor kinderen die zelfstandig kunnen deelnemen, weekendverblijven voor zorgafhankelijke kinderen samen met hun ouders, broers en zussen, en een 'dorp op wielen', dat de kampbeleving naar ziekenhuizen brengt. Wat al deze programma's verbindt, is dat deelname volledig kosteloos is, ongeacht achtergrond of financiële situatie.

Help mee

Uw bijdrage maakt dit mogelijk. Met uw steun kunnen we bijdragen aan materialen en therapeutische en recreatieve activiteiten. Helpt u mee om deze kinderen een plek te geven waar ziekte even niet centraal staat, maar waar plezier centraal staat en vriendschappen worden gesloten? Uw gift maakt het verschil en is welkom op NL38 ABNA 0529 310 252 van Christenen voor Israël met de vermelding 'Jordan River Village'.

Onderwijs

Bijbelleesplannen over Israël

Veel christenen vinden het thema Israël lastig. Wat moet je ermee? Waarom zijn sommige christenen zo betrokken bij Israël? En heeft Israël vandaag nog betekenis? Ontdek het zelf in de leesplannen van Christenen voor Israël in de YouVersion Bible App. Lees individueel of samen en verdiep je in wat de Bijbel zegt over Israël.

| Foto: aangepast overgenomen van Canva Pro

Excursie

Excursie Joods Amsterdam

Foto: Wikimedia Commons

Ga op woensdag 29 april met ons mee en ontdek het oude Joods Amsterdam! U wordt ontvangen in de synagoge, rabbijn Katz geeft een inspirerende lezing, en u maakt een wandeling door de historische Joodse buurt. De kosten zijn € 22,50. De excursie vindt plaats van 13.00 tot 17.00 uur.

» Meld u snel aan en lees meer op onze website cvi.nl/excursies.

Lezingen

Nodig een spreker uit!

De sprekers van Christenen voor Israël gaan het hele land door om de boodschap van Gods trouw aan Zijn volk te verkondigen. Op deze avonden gaat de Bijbel open, bemoedigen en ontmoeten we elkaar, bidden we voor Israël, en is er een tafel met Israëlproducten.

» Ook een idee voor bij u in de buurt? We helpen u graag met de organisatie en promotie. Neem vrijblijvend contact met ons op via de website: cvi.nl/sprekers.

Businessclub

Ondernemersreis naar Israël

Foto: Cvl

De businessclub Bouwen met Israël organiseert van 5 tot 12 oktober 2026 een acht-daagse solidariteitsreis naar Israël, speciaal voor ondernemers. Geen standaardreis, maar een ontmoeting met het land, de mensen en de realiteit achter de krantenkoppen. Bent u ondernemer en wilt u Israël graag écht leren kennen? Dan is deze reis misschien wel wat voor u!

Wat gaan we doen?

We starten in Galilea en bezoeken onder meer de Golanhoogvlakte en historische plaatsen als Gamla. In Jeruzalem beleven we de Sjabbat, wandelen we naar de Oude Stad en zijn we aanwezig bij de opening van projecten die dankzij Nederlandse ondernemers zijn gerealiseerd. In het zuiden van Israël bezoeken we in de Negevwoestijn het dorpje Sde Boker, het woestijnhuis van David Ben-Goerion, en Ibim bij Sderot, waar we een door ons mogelijk gemaakte synagoge openen.

Daarnaast ontmoeten we Israëlische ondernemers en brengen we inspirerende bedrijfsbezoeken. We zien hoe ondernemerschap, innovatie en geloof hier samenkomen, vaak onder grote druk. We nemen tijdens deze reis bovendien bewust afstand van de dagelijkse drukte om ruimte te maken voor geloof, leiderschap en echte verbinding.

Voor wie?

Deze reis is bedoeld voor leden van Bouwen met Israël en hun partner. Kosten: € 2.350 per persoon (op basis van een tweepersoonskamer). Zou u graag met deze reis meegaan en bent u ondernemer, maar nog geen lid? Dan is dit hét moment om u in te schrijven via bouwenmetisrael.nl.

'Maar gij geheel anders: Gij hebt Christus leren kennen.' Efeze 4:20

AK Garage
KROONDIJK

Tel. 0516-422095 Email: info@garagekroondijk.nl

ALLROUND AUTOMONTEUR / VERKOPER / BALIEMEDEWERKER

Voor onze dorpsgarage in Haulerwijk zoeken wij een collega.
Mogelijkheid tot huisvesting.

SalarisPartner - Manfred Dey

Het landelijke, betaalbare, salarisverwerkings- (arbeidsrecht) adviesbureau van NL

Professioneel voor accountants-/administratiekantoren en werkgevers!

- Ontzorgt voor u de gehele salarisadministratie, vanaf indienst- tot en met uitdiensttreding!
- Persoonlijke aandacht, vakkundig advies!
- Meer dan 25 jaar werkervaring!
- Vraag vrijblijvend, op onze website, een offerte aan!

Mobiel 06-235 334 84 | info@salarispartner-manfreddey.nl | www.salarispartner-manfreddey.nl

Israëlnieuws via het WhatsApp-kanaal van Christenen voor Israël

cvi.nl/whatsapp

CHRISTENEN VOOR ISRAËL

Lema-ancha

Jongerenproject in Israël

In de zomer van 2026 krijgen jongeren van 17 tot 27 jaar uit Nederland en daarbuiten de kans om mee te doen aan het Lema'ancha Jongerenproject in de Negevwoestijn in Israël.

Samen de woestijn tot bloei brengen

Twee weken lang verblijf je in Nitzana, een bijzondere educatieve gemeenschap midden in de woestijn. Samen met andere jongeren werk je smorgens vroeg op het land bij lokale boeren en draag bij aan een betekenisvol dorpsproject.

Naast het werk is er volop ruimte voor ontmoeting en avontuur. Je ontmoet Israëliische jongeren en soldaten, trekt samen de woestijn in, doet leuke activiteiten en maakt een onvergetelijke dagtrip naar Jeruzalem.

13 juli t/m 27 juli vol
27 juli t/m 10 augustus Nog plek!

Geïnteresseerd?
meer info op onze website:
www.lema-ancha.nl
of scan de QR code en neem een kijkje op ons Instagram account

www.lema-ancha.nl

'Er is een tijd, om te planten'

Prediker 3:2

www.jwjp-hoveniers.nl | info@jwjp-hoveniers.nl | 06-21398762

Natuurlijke supplementen, zonder toevoegingen

- ✓ Geen vulstoffen
- ✓ Geen bindmiddelen
- ✓ 100% puur natuur

10% korting met de code "CV10" - www.teddah.nl

AMCHA ISRAEL

In Israël wonen nog 130.000 overlevenden van de Holocaust.

AMCHA biedt psychosociale hulp in 15 behandel centra aan 19.000 getraumatiseerde mensen.

Steun Vrienden van Amcha Nederland Amersfoort
IBAN NL42 ABNA 049 06 06 210

www.amcha.nl

WORD DONATEUR EN VUL DE BON IN

- Ik wil het werk van Amcha ondersteunen en word donateur. Bedrag: _____ per maand / jaar*
- Ik wil de nieuwsbrief ontvangen. Per e-mail / post*
- Ik wil het werk van Amcha onder de aandacht brengen in mijn omgeving. Stuur mij svp: 10 / 25 / 50 folders* * Svp doorhalen wat niet van toepassing is.

Naam en voor letter, m/v*

Straat en huisnummer

Postcode en woonplaats

E-mailadres

Telefoonnummer

Insturen in een envelop naar: Stichting Vrienden van Amcha Nederland, Postbus 1197, 3800 BD, Amersfoort (of mail naar info@amcha.nl)

ACTIEF

Internationaal

De invloed van een visser in drieduizend kerken

Maleisië, 2012. In een overvolle conferentiezaal schuift een slanke man bijna onopgemerkt op een achterste stoel. Terwijl de airco zacht zoemt en ds. Willem J.J. Glashouwer spreekt over de plaats van Israël in de Bijbel, buigt hij zich over zijn notitieboekje. Zijn hand beweegt snel, zijn gezicht blijft strak, tot er ineens een traan over zijn wang glijdt. Niemand lijkt het te zien.

Na afloop stapt hij naar voren. Zijn stem is zacht, bijna schor. "Ik ben 33 jaar predikant, maar ik heb nooit over Israël gepreikt. Ik leerde dat de kerk Israël had vervangen. Wat ik hier hoorde... er brak iets in mij." Pas later wordt duidelijk dat deze bescheiden man dr. Conrado Lumahan is, vicevoorzitter van de Assemblies of God op de Filipijnen en verantwoordelijk voor drieduizend kerken. Op dat moment staat er echter geen bestuurder, maar iemand die durft te erkennen dat hij verkeerd zat. "Mijn geestelijke blindheid werd weggenomen."

Bidden voor Israël

De verandering blijft niet bij woorden. In zijn kerk wordt voortaan vóór elke dienst een half uur voor Israël gebeden. Tijdens leidersbijeenkomsten spreekt hij rustig, bijna ingetogen. Maar zodra hij de preekstoel beklimt, verandert dat. Zijn stem roept op Bijbels solidair te zijn met het Joodse volk, te bidden zoals Psalm 122:6 vraagt, en te doneren voor de terugkeer van Joden en voor Joden in nood.

In 2015 wordt pastor Lumahan de vertegenwoordiger van Christenen voor Israël op de Filipijnen, twee jaar later regionaal trainer. Hij reist door Azië, spreekt op conferenties en presenteert zijn boek *The Menorah and the Cross*.

Vorig jaar, aan de oever van de Mekong in Laos, wees hij me met dezelfde rustige vanzelfsprekendheid aan welke vis ik het beste kon eten. "Voor ik voorganger werd, was ik visser, de beste vooropleiding, vraag maar aan Petrus." De dag erna hoor ik hem preken over Romeinen 9-11. Zijn boodschap is helder: God heeft Israël niet losgelaten – en dat laat hem niet meer los.

| Tekst en foto: dr. Leon Meijer

Voor ik voorganger werd, was ik visser, de beste vooropleiding, vraag maar aan Petrus.

Reizen

Jongerenreis en Isrealityweekend

Zin om naar Israël te gaan? Dan is dit je kans! In juli en augustus organiseert de jongerenafdeling Isreality twee jongerenreizen naar Israël.

De reis in juli is al vol, maar in augustus zijn er nog plekken vrij! Van 3 tot 12 augustus gaan we samen op pad. Voor een klein prijsje, want je betaalt maar € 999. Samen met een groep jonge christenen doe je vrijwilligerswerk in Jeruzalem en ontdek je het land van de Bijbel. Voor het Joodse volk is het een enorme bemoediging dat juist nu jongeren niet wegblijven en de handen uit de mouwen willen steken!

Toch liever een weekendje weg? Kom dan van 1 tot 3 mei naar het Isrealityweekend in Orvelte! Ontmoet nieuwe mensen, doe mee aan leuke activiteiten en workshops, verdiep je Bijbelkennis en leer meer over Israël. | Foto: CvI

» Aanmelden en info: check snel isreality.nl/agenda.

Solidariteit

Tulpen als teken van vriendschap

Heeft u dit jaar al gedoneerd voor tulpen in Israël? Jaarlijks deelt Christenen voor Israël vele duizenden tulpenbollen uit als bemoediging. Inmiddels zijn de tulpen beroemd in Israël: hét teken van verbondenheid van christenen uit Nederland met de inwoners van Israël. Juist op de plekken waar mensen wonen die gebukt gaan onder de spanning van oorlog en aanslagen, komen we elk jaar langs om een zichtbaar teken te geven van vriendschap. Samen brengen we Israël tot bloei. Doet u ook mee? | Foto: CvI

» Ga voor meer informatie naar cvi.nl/tulpen.

Gebedskalender

Bidden voor Israël: doet u mee?

Foto: Unsplash

Het gebed voor Israël is een onmisbare pijler van ons werk. De Bijbel roept ons op te bidden voor Israël. En dat kan op allerlei manieren. De gebedskalender is daarbij een mooi hulpmiddel.

Christenen voor Israël geeft zes keer per jaar een gratis gebedskalender uit. Deze kalender helpt u om gericht en betrokken te bidden voor Israël en het Joodse volk. U leest er voor elke dag actuele gebedspunten, Bijbelgedeelten ter bemoediging en concrete onderwerpen die spelen in Israël en daarbuiten.

Bidt u mee? Vraag vandaag nog gratis de gebedskalender aan en sluit je aan bij een groeiende gemeenschap van bidders voor Israël.

Kijk op cvi.nl/gebedskalender.

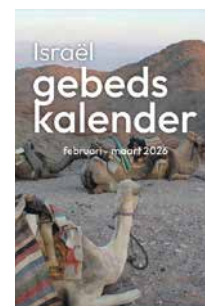

Foto: CvI

Kinderen

Zaterdag 20 juni – TOV! Clubdag

Ben jij 8, 9, 10, 11 of 12 jaar? En heb je zin in een feestelijke dag vol leuke workshops, spelletjes, Bijbelverhalen, heerlijk eten én een supergave theatervoorstelling? Kom dan op zaterdag 20 juni naar de TOV! Clubdag in het Israëlcentrum in Nijkerk! Aanmelden kan via tovclub.nl/clubdag.

Wist je dat we ook een tof magazine hebben? TOV! is een gratis blad vol leuke weetjes over Israël, informatie over het Jodendom, puzzels, quizjes en grappige moppen. Het verschijnt vier keer per jaar en is helemaal gratis! Vraag jouw abonnement aan via tovclub.nl/lid.

Joods Studiecentrum Leiden

Hebt u belangstelling voor Joodse cultuur? Het JSL in Leiden biedt u een scala aan studiemogelijkheden. Vraag vrijblijvend ons studiegidsje aan via onze website

www.jsleiden.nl

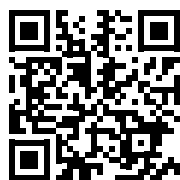

CORRIE TEN
BOOMHUIS

Helpt u ons Corrie's verhaal te blijven vertellen?

Corrie ten Boom bracht een doorleefde boodschap van HOOP en VERGEVING.

Dat doen we nog steeds (gratis) aan duizenden bezoekers, aan scholieren, online, via drukwerk en via radio- en tv-uitzendingen.

Met uw gift blijft dat mogelijk

www.corrietenboom.com/nl/doneren

NL90 INGB 0000 5959 20 o.v.v. 'Vertel het verhaal'

Lechlecha, op pad met een nieuwe generatie ...

Lechlecha, 'Ga op weg'. Deze messiaans-Joodse organisatie helpt jongeren na hun diensttijd in Israël door middel van conferenties en studieprogramma's hun geestelijk leven vorm te geven. De activiteiten van Lechlecha zijn gericht op herstel van mogelijke trauma's en op een gezond geestelijk leven. Helpt u mee, juist in deze tijd?

COMITEGEMEENTEHULPISRAEL.NL/PROJECTVANDEMAAND

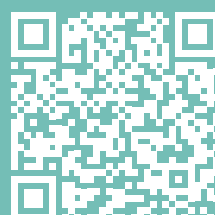

Comité
Gemeentehulp
Israël

Wat God doet in Israël

Schrijf in op de nieuwsbrieven
RD Aanbieding en Beste van het RD en
lees 2 artikelen gratis per maand!

Ga naar rd.nl/nieuwsbrief2art
of scan de QR-code

ACTIEF

Avond op 21 april met muziek, samenzang en sprekers

Bijeenkomst voor 78 jaar Israël

In de avond van 21 april staat Israël stil bij *Jom Ha'atsmaoet*, de Israëlische onafhankelijkheidsdag. Het is dan precies 78 jaar geleden dat de staat Israël werd uitgeroepen. Na eeuwen van vervolging heeft het Joodse volk weer een land waar het thuis mag komen!

Ook als Christenen voor Israël staan we stil bij deze bijzondere gebeurtenis. Daarom organiseren we op dinsdag 21 april een avond met muziek, samenzang en sprekers, in het teken van Jom Ha'atsmaoet. Een avond waarop we samen dankbaar stilstaan bij Gods trouw aan Zijn volk.

De avond vindt plaats op een centrale locatie in Nederland. We beginnen om 19.30 uur, met inloop vanaf 19.00 uur. Het programma duurt tot ongeveer 21.30 uur. De entreprijs bedraagt € 5,-. Via cvi.nl/israel78 meldt u zich eenvoudig aan. Na aanmelding bent u van harte welkom!

Sprekers

Eén van de sprekers tijdens deze avond is ds. Kees van Velzen. "Jom Ha'atsmaoet is voor mij niet alleen het herdenken en vieren van een historische gebeurtenis, maar ook een moment om bepaald te worden bij Gods leiding in de geschiedenis", vertelt ds. Van Velzen. Hij vervolgt: "Tijdens mijn overdenking wil ik dan ook de nadruk leggen op de zichtbare tekenen van Gods trouw aan Israël. Daarover lezen we al in de Bijbel, maar dat zien we ook terug in Zijn omgang met het Joodse volk in onze tijd."

Naast ds. Van Velzen spreekt ook onder anderen opperrabbin Binyomin Jacobs tijdens deze Jom Ha'atsmaoetbijeenkomst. Hij zal ingaan op het belang van de staat Israël voor het Joodse volk, maar ook over de weerslag die de opkomende Israëlhaat heeft op de Joodse gemeenschap in Nederland.

Muziek

Daarnaast wordt een belangrijk deel van de avond ingevuld met muziek en samenzang. Ds. Van Velzen: "Muziek verbindt en brengt mensen bij elkaar. Zingen is ook een Bijbelse manier om te gedenken, denk alleen al aan de psalmen. Door samen te zingen, als christenen met allerlei achtergronden, kunnen we iets laten horen van wat er in onze harten leeft. Dat symboliseert voor mij ook de verbondenheid met Israël: divers, maar toch als één geheel."

Van Velzen besluit: "Het mooie is ook dat je op zo'n avond ervaart dat je niet alleen staat. Je ontdekt voor het eerst of opnieuw dat er een brede kring van mensen is die meeleeft en meebidt. Dat samen beleven is misschien wel het meest waardevolle."

De muzikale leiding van deze avond is in handen van organist Peter Wildeman en pianist Jan Wayne. Na eerdere muzikale sa-

menwerkingen stellen ze nu een mooi programma samen met muziek en samenzang. Wildeman licht daarover alvast een tipje van de sluier op: "Als Joden en christenen delen we de psalmen. Daar komt de verbondenheid met Israël muzikaal gezien het meest tot uitdrukking. We nemen dat natuurlijk mee in het programma van deze avond, maar we willen u ook graag muzikaal verrassen."

Na afloop van het programma bent u van harte uitgenodigd voor een moment van ontmoeting in de foyer, waar wij u graag koffie, thee of een glas Israëlische wijn serveren.

In een tijd waarin er veel gebeurt in en rond Israël, willen we met deze avond een moment van rust en bemoediging bieden. Meld u snel aan voor deze bijzondere bijeenkomst op dinsdag 21 april en beleef samen een avond met muziek, samenzang en sprekers. In de dagen voorafgaand aan het evenement ontvangt u van ons een infomail met onder andere de precieze locatie.

Aanmelden: cvi.nl/israel78

Colofon

Israël Aktueel is een uitgave van stichting Christenen voor Israël. Het abonnement is bij de donatie inbegrepen. De hoogte hiervan bepaalt u zelf.

Henri Nouwenstraat 34,
3863 HV Nijkerk
Postbus 1100, 3860 BC Nijkerk
033-2458824
info@christenenvoorisrael.nl
christenenvoorisrael.nl
facebook.com/
christenenvoorisrael
Algemeen:
NL87 ABNA 051 385 2905
Projecten:
NL38 ABNA 0529 310 252

Christenen voor Israël België vzw:
David Vandeputte
+32 472 212121
info@christenenvoorisrael.be
Bankrekening:
BE91 000 165 450 876

DOELSTELLING:

Stichting Christenen voor Israël stelt zich ten doel om christenen in Nederland bewust te maken van de betekenis van het Joodse volk in Gods handelen met deze wereld. Zij doet dit door het geven van betrouwbare informatie over land, volk en staat van Israël. Zij roept christenen op tot solidariteit met Israël en wijst elke vorm van antisemitisme af. Zij gaat hierbij uit van het gezag en de betrouwbaarheid van de Bijbel als Gods Woord. Zij steunt Israël metterdaad en is werkzaam in Nederlandse kerken en gemeenten.

BESTUUR:

Ds. F.A.J. Heikoop (voorzitter),
F. de Lange (vicevoorzitter),
J. van Dijk (secretaris),
A.E.J. Arendse (penningmeester),
M. Bénard, ds. D. Hoolwerf,
ds. G. Krol, L.F. Schraeverus

DIRECTEUR:

Frank van Oordt

REDACTIE:

Hoofdredactie:
Ds. Oscar Lohuis,
Ds. Henk Poot
Eindredactie:
Drs. Marijke Terlouw
Redactie: Rita Quartel,
Renske Lankman MA

REALISATIE:

Treffend & Co, Veenendaal

ADVERTENTIES:

Jawel Media | Roel Abraham,
roel@jawelmedia.nl,
06-54274244

De schrijvers in deze krant vertegenwoordigen niet noodzakelijkerwijs de visie van de stichting. In interviews zijn de geïnterviewden verantwoordelijk voor hun uitspraken. Het copyright op artikelen in *Israël Aktueel* berust bij de redactie, dan wel bij de auteurs. Niets mag worden overgenomen zonder toestemming van de redactie. Christenen voor Israël aanvaardt geen aansprakelijkheid voor goederen en diensten van adverteerders.

Het is binnenkort Pesach. Wens je vrienden en familie fijne feestdagen en plant een boom in Israël, juist nu!

Ontvang ons exclusieve Pesach 5786 Certificaat op naam. Hiermee draag je bij aan het herstel van het Amnun woud bij het meer van Galilea.

Bomen verbinden ons met het land en zijn, nu meer dan ooit, een symbool van hoop en herstel.

Bestel hier!

www.jnf.nl/pesach5786

Joods Nationaal Fonds ☎ +31 (20) 646 64 77 ✉ info@jnf.nl 🌐 www.jnf.nl 💰 NL58 INGB 0000 0499 98

Steun Israël

Samen klaarstaan voor Israël, juist in deze zware tijd

Met ons noodfonds bieden we hulp aan mensen in Israël die getroffen worden door de voortdurende raketaanvallen vanuit Iran. Vanuit heel Israël ontvangen we verzoeken om hulp. We willen aan zoveel mogelijk van deze hulpvragen voldoen. Helpt u mee? Elk bedrag is welkom.

 NL38 ABNA 0529 310 252 **BE91 000 165 450 876**

t.n.v. Christenen voor Israël te Nijkerk
o.v.v. Noodhulp Israël

CHRISTENEN VOOR
ISRAËL

Scan en geef

cvi.nl/noodhulp

échte kwaliteit, ontworpen aan uw keukentafel.

home
keukens

Ontdek onze unieke werkwijze
en maak een vrijblijvende afspraak
op homekeukens.nl